કિતાબ ખરીદતાં પહેલાં કાદરી કંપનીની રજીસ્ટર્ડ જ કિતાબ ખરીદવાનું ધ્યાનમાં રાખવું.

"બ અવને તઆલા"

નગ-મયે રૂહાની,

ઉર્ફે

કવ્વાલીયે મન-મોહીની.

બનાવનાર

મીરૂ સૈયદઅલી, કાદરી, બીલીમોરીઆ.

છપાવી પ્રગટ કરનાર

સૈયદ બનુમીયાં બીન સૈયદ અમીરમીયાં
કાદરીની કું. બીલીમોરા

સને ૧૯૧૪ ઇસવી — સને ૧૩૩૨ હીજરી

કીંમત રૂ. ૦-૫-૦

આવૃતી ૧ લી. નકલ ૨૦૦૦.

સુરત ખપાટીઆ ચકલાપર આવેલા ખુબચંદ અમીચંદના "સુરત જૈન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ"માં મટુભાઈ ભાઈદાસે છાપ્યું.

જગ-મશે રૂહાની.

ઉર્ફે

કવ્વાલીયે મન-મોહીની.

દીબાચો.

રાગ રાગણી ખરેખર અતુલ્ય અને અમુલ્ય વસ્તુ છે. અને એની શક્તિ અદ્ભુત છે. માણુસોનાં મગજ પર ગાયનની મનોહર અને ચમત્કારીક અસર થાય છે, એટલુંજ નહીં, પણ હલકાં પ્રાણીઓનાં મગજ પર પણ એની અસર થાય છે. એની અસર અચંબો પમાડે એવી થાય છે.

સંગીત કળા મનને અતી આનંદ આપનારી છે, અને એ વિદ્યાનું જ્ઞાન મેળવવું પણ મુશ્કેલ છે. તેમ છતાં કોઈ પણ કામમાં મંડયા રહેવાથી જરૂર ફતેહ મળે છે. તેમ એની પાછળ પણ મેહનત કરવાથી એ વિદ્યા પણ પ્રાપ્ત થઇ શકે છે.

અમારા કદરદાન ઘરાકોની ચાલુ માંગણી ઉપરથી ગાયનની ૭ બુકો અમારા તરફથી છપાઇ બહાર પડી છે. પરંતુ હજુ નવીન બુકોને માટે ઘણી માંગણી થાય છે. તે ઉપરથી તદ્દન નવી ગઝલો, અને ગાયનો વાળી આ બુક છપાવી છે. અને આશા છે, કે જેમ અમારી બીજી બુકો લોકપ્રીય થઇ છે, તેજ પ્રમાણે આ પણ પસંદ

આવશેજ. અમારી બુકોમાં દરેકમાં જુદી જુદી ગઝલો, અને ગાયનો છે. માટે જો બધી બુકો ખરીદીને શોકીનો પોતાની પાસે રાખશે, તો ગઝલો અને ગાયનો માટે ઘણી બુકો ખરીદવી પડે છે, તેમ કરવાની જરૂર રહેશે નહીં. અને મનપસંદ ચીજો મળી જશે.

અમારી પાસે મળતી કિતાબો જે શખ્સોને ખરીદવાની મરજી હોય, તેણે એક પોસ્ટકાર્ડ લખવો, એટલે વી. પી. થી મોકલવામાં આવશે. વધુ ખુલાસા માટે અડધા આનાની ટીકીટ મોકલવી. અગર રીપલાઇ કાર્ડ લખવો.

બીલીમોરા }
રેગડી સ્ટ્રીટ. }

લી. દુઆગો.
મીર સૈયદઅલી કાદરી.

૭૮૬

નગ-મયે ફુલાની,

ઉર્દૂ

કવ્વાલીયે મન-મોહીની.

ગઝલ.—૧

હર ફુલમેં ચમનકે યા રબ હે નુર કીસકા,
તેરા નહીં તો આખીર યે હે ઝુહુર કીસકા.
રાઝે ઉલુ-હીયતકો તેરે જો પાયે કોઇ,
યે હે ખ્યાલ કીસકા યે હે શુઉર કીસકા.
મીલ-જાતે હમકો મુસા તો પુછતે હમ ઇતના,
દેખા થા તુમને જલવા બાલાયે તુર કીસકા.
શેહ રગસેભી જ્યાદા નજદીક હે તુ મવલા,
ફીર હે મુકામ બતલા આંખોંસે દુર કીસકા.
કીસસે રખું મેં આખીર ઉમીદ મગફે-રતકી,
નામ ઔર જુજ તેરે હે યા રબ ગફુર કીસકા.
ખુરશીદો માહ નઝરમેં શાગીલ નહીં સમાતે,
આંખોંમેં ઘર કીયે હે ક્યા જાને નુર કીસકા.

ગઝલ—૨

કહું કીસ જબાંસે તેરી સના, તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ
...મા સીફ્ત હે તુ અય ખુદા, તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ.
કહીં તેરા નામ કલીમ હે, કહીં તુઝસે માહ દો—નીમ હે,
કહી હે તુ યુસુફે માહ લીકા, તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ.
કભી રીન્દકા તુ રફીક હે, કભી શેખકા તુ શરીક હે,
કભી કુદસીયોમેં તેરા પતા, તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ.
જો બુતોકિ રૂખપે યે નુર હે, તેરા અદનાસા યે ઝુહુર હે,
યે તો એક તેરા હે મોઅજીઝા, તેરી શાન જલ્લ જલા.—લહુ.
તેરી શકલ સુરતે આદમી, તેરી સનઆ ખીલકતે આદમી,
હે તુઝીસે તો સબકો વાસતા, તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ.
કોઇ કેહતા હે તુઝે યસ—રબી કોઇ નામ લેતા હે અહમદી,
કહીં તુ ખુદા કહીં મુસતફા તેરી શાન જલ્લ જલા—લહુ.

ગઝલ—૩

મેં જાઉં સરકે બલ યસરબ નગરીયા આરઝુ દારમ,
બતાદો શૌકસે સીધી ડગરીયા આરઝુ દારમ.
અરે કાગારે ઓ કાગા પીયા ડગરીભી હોતા જા,
સખી સાજનસે યે કેહના ખબરીયા આરઝુ દારમ.
ઉતર કર શમ્સ જબ નીચે સવા નેઝે ખડા હોગા,
તેરી રહમતકી છા—જાયે બદરીયા આરઝુ દારમ.
ખડા હું આજે કૌસર પર લગી હે ઈશ્કકી દોરી,
તુ ભરદે અપની રહમતસે ગગરીયા આરઝુ દારમ.

બનાકર નયનોંકી મજરી પીયાકી પુશ્ત, પર મારી.
સફીના હોગયે નયનાં મદીના આરઝુ દારમ.
નહીં પડતી હે કલ જાકો બતાદો મેરે સૈયાંકો,
બસા નયનોંમેં મોહ બાંકા સાંવરીયા આરઝુ દારમ.

ગઝલ—૪

નુરે અહમદ નહો પેશે નઝર કુછભી નહીં,
અયસી આંખેં કુર હેં અયસી નઝર કુછભી નહીં.
તાયેરે જાં હીંદસે પહોંચા મદીના દેખીયે,
થા કહાં આયા કહાં પર બાલો પર કુછભી નહીં.
રૂયે અનવરકી ઝીયાને ઉનકો બખશી રોશની,
થે દો ટુકડે અબ્રકે શમ્સો કમર કુછભી નહીં.
ઉમ્મતી હું આપકા મેં યા મોહંમદ મુસતફા,
આપ હેં હામી મુઝે મેહશરકા ડર કુછભી નહીં.
કેહ રહા હે મુઝસે ઝુક ઝુકકર ફૂલકયે કાનમેં,
રૂયે અહમદકે મુકાબીલમેં કમર કુછભી નહીં,

ગઝલ—૫

હુરો ગીલમાં ચાહીયે ન બાગે રીઝવાં ચાહીયે,
આશીકોને નીમ-જાં કો જાને જાનાં ચાહીયે.
સયેરકી ખાતીર કીસીકો તો ગુલીસ્તાં ચાહીયે,
મેં હું દીવાના મુઝે સયરે બીયાબાં ચાહીયે.
નાખુદાકી દલતીજા કી કુછ નહીં હાજત મુઝે,

અપની કીશતીકો મુકદ્-દરકા નીગેહબાં ચાહીયે.
દીલકે આઇનેમેં અપને રૂએ દીલબર દેખીયે,
ખીલવતે દીલકે લીયે દીલબરસા મેહમાં ચાહીયે.
પાસ ગયરોંકે ખુશીસે ચલ રહા હે જામે મય,
તરસેં હમ દીદાર તકકો કબ યે અય જાં ચાહીયે.

ગઝલ—૬

નીકાલું કીસ તરેહ ખારે તમન્ના સખ્ત મુશ્કીલ હે,
વોહ બસ ડરસે નહીં ખુતે કે યે કાંટાં ભરા દીલ હે.
જબ ઉનકા ઇમિતીહાં કીજે તો મુદ્દતીમેં નયા દીલ હે,
ખુલાંહી કયા હસીનોં કોભી દસ્તે ગયેબ હાસીલ હે.
વોહ કાફીર મુઝકો સમઝે બા-વફા યે ઝઅમ બાતીલ હે,
ખુદાકા જો નહીં કાબલ વોહ કયા બંદેકા કાબલ હે.
ભલા દેખેં તો બાજી કોન લેજાવે મોહબ્બતમેં,
તુમ અપને નામકે દીલબર યે અપને નામકા દીલ હે.
કદમ રખ્ખો જો આંખોપર તો ઉનકા વસ્લ હોજાવે,
હમારી આંખમેં તીલ હે તુમ્હારે પાઉંમેં દીલ હે.

ગઝલ—૭

બયઠા હું દરે યાર પર બુતખાના સમઝ કર,
નાદાં હેં ઉઠાને હેં જો દીવાના સમઝ કર.
લો શમઆ રૂખે યારસે મેંને હે લગાઇ,

હો લુત્ફ જો વોહ ફુંકદે પરવાના સમઝ કર.
જન્નતસે નકુછ કામ નકુછ ખાહીશે ફીરદોસ,
આયા હું યહાં યારકા કાશાના સમઝ કર.
યે કુચયે કાતીલ હે નહીં દસ્તો બીયાબાં,
એ આપ તુ વહશત કહાં વીરાના સમઝ કર.
મંઝીલ હે કડી ધરકટી તય જલ્દ હો યા રબ,
રખના હું કદમ હીમ્મતે મરદાના સમઝ કર.
મતવાલી તેરી આંખકા દીવાના હે હમદમ,
હાં સાકીયા ભર આજ તુ પયમાના સમઝ કર.

ગઝલ—૮

હે યે સબ ઇશરતકા સામાં ચંદ રોજ,
બુલબુલા હે યે ગુલીસ્તાં ચંદ રોજ.
જાયે ફાની હે યે દુન્યા હોશ કર,
બસ જયા રેહના હે નાદાં ચંદ રોજ.
રોઓગે મેરી વફાઓંકો લીયે,
યાદ કર કરકે મેરી જાં ચંદ રોજ.
હુસ્ને બે-પાયાં પે તુ નાઝાં નહો,
હે બહારે હુસ્ને ખુબાં ચંદ રોજ.
હમ તો ખુદ મરતે થે અપને રંજમેં,
તુ સતાલે ઓર જાનાં ચંદ રોજ.

ગઝલ—૯

ઉમ્મત તેરી મુજરીમ ભી દોજખસે બરી નીકલી,
રહમતકી કસોટીપે ખોટીભી ખરી નીકલી.
આગે મેરે માલીકકે મુજરીમ મુઝે ઠેહરાયા,
અય નફસ યે સબ તેરી 'બેદાદ–ગરી નીકલી.
હર શયમેં તેરા જલવા અય નુરે ખુદા દેખા,
કવનેનમેં સબ તેરી યે જલવા–ગરી નીકલી.
કુબ દેખ સકા કોઇ હઝરતકી હકીકત કો,
બીનાઇભી આંખોંકી એક બે–બસરી નીકલી.
મેહશરમેં હરએક મુજરીમ ફલા ફુલા,
કેહતી તેરી ઉમ્મત કે જબ ઝુઝકે હરી નીકલી.
ઉમ્મત તેરી જન્નતકો જાતી હે ઉડી કયસી,
સુરતમેં તો ઇનસાં થી સીરતમેં પરી નીકલી.
જોશે ઉલફત અહમદકા દીલસે ન ગયા દમભર.
મયે કેફકે પ્યાલેમેં હર વક્ત ભરી નીકલી.

ગઝલ—૧૦

યે રેન કાલી ચીરાગે દીલ લે સજનકો ઢુંડન ચલી ચલીજી.
નઝર ન–આયા સજન રંગીલા મે છાન–મારી ગલી ગલીજી.
યહાંભી દેખી વહાંભી દેખી ફીર આખીરશકો ચમનમેં જાકર,
શજરમે દેખા ગુલોમેં દેખી સારી કલી કલીજી.
કીસીને બોલા કે અય દીવાની, વોહ કોન યુસુફ હે અયસા જીસકે.
ફીરાકમેં હેં મીસ્લે ઝુલેખા જવાની તેરી ઢલી ઢલીજી.

યે ગરમીયે ઇશ્કકી હકીકત કહાં મેં જાઉં. કીસે સુનાઉં,
સજન મેં તેરે ફીરાકે આતીશમેં અબ સરાપા જલી જલીજી.
બુરી બુરી કરકે શોર મેરા જહાંમેં સબને મચા રખા હે.
મેરા સજન પર બડા હે ભોલા બુરીકો કેહતા ભલી ભલીજી.
સતી સતી લોગ કેહતે હેં પર સતીમેં મુઝમેં ફરક હે બેહદ.
મેં આતીશે ઇશ્કમેં સજનકે જલી ન ઉસસે ટલી ટલીજી.
ન ભુલુંગી નામ બુબક્ર ઓર ઉમર વ ઉસમાંકો મેં હાફીઝ.
બ રોજે મેહશર ઉઠુંગી જીસદમ કહુંગી મેં યા અલી અલીજી.

ગઝલ—૧૧

જહાં દેખા હસીનોંકો મોહબ્બત આહી જાતી હે.
લીપટનેકી મેરે દીલકોભી હસરત આહિ જાતી હે.
ખીરામે નાઝસે કીસ દીન બપા મેહશર નહીં હોતા.
તેરી શોખીસે એ ઝાલીમ કયામત આહિ જાતી હે.
મોહબ્બત ઇસકો કેહતે હેં જો મેં સરકો ઝુકાતા હું.
તો દીલમેં મેરે કાતીલકે મુરવ્વત આહિ જાતી હે.
શબે તનહાઇ મસીયાંકો મેં જીસદમ યાદ કરતા હું.
પશેમાની ખીજાલત ઓર નદામત આહિ જાતી હે.
અગર બખશીશસે અપની કુછ મુઝે માયુસી હોતી હે.
તસલ્લી દેનેકો ખાલીકકી રહમત આહિ જાતી હે.
વીસાલે યારકી કુછ કુછ જભી ઉમ્મીદ હોતી હે.
ડરાનેકો ઉસી દમ લયલે હિજરત આહિ જાતી હે.

ગઝલ—૧૨

નુરે હક નુરે ખુદા જગકે ઉજાલે આ જા,
મીમકા પરદા જરા રૂખસે ઉઠાલે આ જા.
હૈહરે ઝુલમાતમેં ઘબરા કે હલીમાને કહા,
તુ કહાં હે અય મેરે નાઝકે પાલે આ જા.
ફુરો ગીલમાનો મલાયેક બ-ફલક ખોલ દીયે,
ખુબ-રૂયોં મેં હર એક ખુબીયોં વાલે આ જા.
શબે મેઅ-રાજમેં ખાલીકને મોહંમદસે કહા,
આ મેરે પ્યારે યે સબ તખ્ત મેરા લે આ જા.
તેરા માઇલ તેરા શયદા તેરા દીવાના અઝીઝ,
હે પડા ખાકપે તુ ઉસકો ઉઠાલે આ જા.

ગઝલ—૧૩

ઇલાહી હો મેરે સીનેમેં ઉલફત ગૌસે આઝમકી,
હમેશા હો હમારે દીલમેં ચાહત ગૌસે આઝમકી.
ગુલામે ગૌસે આઝમ જીંદા કર દેતે હેં મુરદોં કો.
ભલા હો કયા બયાં મુઝસે કરામત ગૌસે આઝમકી.
કહીં ચોરોંને પાઇ આપ કે દરસે વીલાયત હે,
સખી સરકાર હે જારી સખાવત ગૌસે આઝમકી.
ગુનેહગારોંકો બખશાઇંગે રોઝે હશ્ર મવલાસે,
હર એકકે વાસતે હોગી શફાઅત ગૌસે આઝમકી.
ખુદાકા શુક્ર હમમેં શામીરીકે કર દીયા કામીલ,

મેહરબાની નબીકી ઓર ઇનાયત ગૌસે આઝમકી.
જહાંકે સબ કુતુબ ખાકાન ખાદીમે ગૌસે આઝમ હેં,
અઝીઝ હરએક વલી પર હે હુકુમત ગૌસે આઝમકી.

ગઝલ —૧૪

મેરી બીગડી બના દેના મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
મેરે મખદુમ હો તુમ યા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
બહારે બાગે ચીશતી સરવે ગુલજારે બેહિસ્તી હેં,
મોઇને બે-કસાં મવલા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
જમાના ફયેઝ પાતા હે તુમ્હારે આસ્તાનેસે,
કોઈ ખાલી નહી જાતા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
લીબાસે ફકમેં આયે નકયું ઓર અવલીયા દરપર,
કે શાહે હીંદ હો તુમ યા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
તસદ-દુક ફયેઝકે અપને મુઝેભી કુછ ઇનાયત હો
મેં સાઇલ હું તેરે દરકા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
બરી જીસ જીસને દેખ ઉનકી મુરાદેં હો ગઈ પુરી,
દુઆ તેરી અસર તેરા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
જો દેખા ગઓરસે અકબરને હર શયમેં નઝર આયા,
બરાબર આપકા જલવા મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ—૧૫

મેરે પાસ આના ક્યું એ ગુંચે-દહન છોડ દીયા,
મુઝસે મીલના ભલા ક્યું રશ્કે ચમન છોડ દીયા.
હઝરતે ઇશ્કને આકર મુઝે અયસા દાબા,
કસ-મસા કરકે મેરી રૂહને તન છોડ દીયા.
જાને વાલે દરે જાનાપે ગયે હાયે ગઝબ,
મુજકો તનહા યહાં બા રંજો મેહન છોડ દીયા.
યે ઝુલેખા કીહી ઉલફતકી કશીશકા થા સબબ,
યુસુફે કીનઆંને જો અપના વતન છોડ દીયા.
ક્યા અઝીઝોંમેં નહીં બાકી તેરે કોઇ અઝીઝ,
તેરા લાશા જો યું બે ગોરો કફન છોડ દીયા.

ગઝલ—૧૬

કહાં ફીરતા હે તુ બનમેં અરે નાદાન પરદેસી,
બસા ક્યા હે તેરે મનમેં અરે નાદાન પરદેસી,
ખુદાકી યાદ કર દીલમેં મોહંમદકે કદમ પર ચલ,
લગા રેહ ઉનકે દામનમેં અરે નાદાન પરદેસી.
ભરોસા ક્યા હે જીનેકા બસેરા હે મદીનેકા,
અગોલા જાન હે તનમે અરે નાદાન પરદેસી.
દરે પાકે મોહંમદ પર લગા ધુની જમા આસન,
મીલેગા ક્યા સીંગાસનમેં અરે નાદાન પરદેસી,
બનારસસે ઉઠા ડેરા ચલ અબ મીસકીં મદીનેમેં,
ન ફંસ હીંદુ બીરહમનમેં અરે નાદાન પરદેસી,

ગઝલ—૧૭

હુવા હે ઇશ્ક અબ પયદા અલાઉદદીન સાબીરકા,
દીખાદે યા ખુદા જલવા અલાઉદદીન સાબીરકા.
હજારોં જાનસે કયું ખુલખુલે કુરબાન ગુલોં પર હેં,
હે ઉનપર નામ કયા લીખખા અલાઉદદીન સાબીરકા.
મીલા હે કયાહી દરગાહે ખુદાસે આપકો રૂતબા,
જહાંપર દેખો હે ચરચા અલાઉદદીન સાબીરકા.
ખુદાકે લાડલે હે ઓર પ્યારે મુસતફાકે હેં,
બયાં કયા મુઝસે હો રૂતબા અલાઉદદીન સાબીરકા.
નહી હે ગમ મુઝે બર ગશ્તા ગો મુઝસે જમાના હે,
વસીલા રખતા હુ કયસા અલાઉદદીન સાબીરકા.
મુઝે કેહતે હેં અય સરવર ગુલામાંને ગુલામ અબતો,
અલાઉદદીન સાબીરકા અલાઉદદીન સાબીરકા.

ગઝલ—૧૮

હમ તુમપે ફીદા હેં યે મોહબ્બત હે હમારી,
અનજાન હો તુમ ખુબીયે કીસમતસે હમારી.
મુખતાર હેં ચાહેં જીસે દેં જાનો દીલ અપના,
યે માલ હમારા હે યે દૌલત હે હમારી.
દેતે હેં દીલ ઉસકો જો સીતમગર નહીં હોતા,
યે કામ હમારા હે યે આદત હે હમારી.
નીકલા ન કોઇ હમસા ખરીદારે મોહબ્બત,

હર કુચા વ બાઝારમેં શોહરત હે હમારી.
આશીક હેં તેરે ગમમેં તડપતે હેં શબો રોજ,
યે નામ હમારા હે .યે હાલત હેં હમારી.
મઝમુને રૂખ સાફ હે હર શેઅરમેં અય શમ્સ,
કયા સુરત આઇ-નયે ફસાયત હે હમારી.

ગઝલ—૧૯

સોયે ગલેસે ઉનકો લગાકર તમામ રાત,
બેદાર કયા રહા હે મુકદ-દર તમામ રાત.
આતે હેં હમ તો કયું નહીં મીલતે હમેં કભી,
રેહતે કહાં હો અય મહે અનવર તમામ રાત.
બે-યાર નીંદ આતી નહીં હે કીસી તરેહ,
લેતે હેં કરવટેં સરે બીસતર તમામ રાત.
સાકી હો દૌરે અયેશ શબે માહતાબમે,
સાગર પે કર અતા મુઝે સાગર તમામ રાત.
ઉસ બે-વફાને કરદી શબે વસ્લકી સહર,
અફસા-નયે રકીબ સુનાકર તમામ રાત
દીખલાતે હેં વોહ ચાંદસા ચેહરા જો વકતે શામ,
હમ અય શરીફ રેહતે હેં શશદર તમામ રાત.

ગઝલ—૨૦

આંકી અદા દીખાજા તીરો કમાન વાલે,
કુરબાન હું મેં તુઝપર એ તુર્કશાન વાલે.
ગર દીલમેં તુ મકી હે એ લા–મકાન વાલે,
ફીર કયું તલાશમેં હેં દોનોં જહાન વાલે.
ગર તુ હે ચાર સુમેં ફીર કયું હે જીસ્તજુમેં,
સાતો જમીન વાલે સાત આસમાન વાલે.
મસજીદમેં મયકદેમેં કાઅબેમેં બુત–કદેમેં,
હર જા મકાં હે તેરા એ લા–મકાન વાલે.
જાતા કીધર હે ગાફીલ હે દુર ઉસકી મંઝીલ,
ગુમરાહ હેં હજારો યાં કારવાન વાલે
મસજીદમેં દસ્ત બસ્તા પહોંચા થા રાઝ તેરા,
કાનોપે હાથ રખકર ચુપ થે અઝાન વાલે.
ઇબરતકી જા હે અકબર દેખે હેં હમને અકસર,
નીચે જમીકે સોતે ઉંચે મકાન વાલે.

ગઝલ—૨૧

હે નબીયોંમેં નબી અયસે કે હઝરત મુસ્તફા ઠેહરે,
હસીનોંમેં હસીં અયસે કે મંઝુરે ખુદા ઠેહરે.
કભી હુલ્લા વ રહુલ્લા સફીઉલ્લા કોઇ ઠેહરા,
અજબ શાને મોહમંદ યે હબીબે કીબ્રીયા ઠેહરે.

હુવા જીબ્રીલકો ફરમાં મુરાક એક લેકે જા જલદી,
નઝરમેં તેરી જો આલા વ બા જેખો ફીયા ઠેહરે.
ફરીશતે સાથ લે અપને કે ગીનતીમેં જાયેદ હોં,
મલક જો જો મુકરરીબ થે જલુકે સાથ જા ઠેહરે.
બડી શાનો તજમ્મુલસે મુઝેયન હો હર એક જન્નત,
હરએક ગુલશનમેં જન્નતકે ખુશીકા ચેહ-ચહા ઠેહરે.
હેં જીતને અંબીયા મુરસલ હોં હાઝીર મસજીદે અકસામેં,
પરહેં પીછે નમાઝ ઉનકે યે કુલકે પેશવા ઠેહરે.
જગાકર ખાબે-નોશીંસે મેરે પ્યારે મોહંમદકો,
બહોત આદાબસે લાઓ કે હમમેં યહાંપે આ ઠેહરે.
ખલીલે જાર મીસકીંકી ખબર લો યા રસુલુલ્લાહ,
યે દીલબર વોહ તુમ્હારા હે તુમ ઉસકે દીલરૂબા ઠેહરે.

ગઝલ—૨૨

દીખલાયા જમાલ અપના રસુલે અરબીને,
ખુરશીદે જહાં નૈયરે મક્કી મદનીને.
શાહાંને જમાનેકી હુઇ બંદ જબાનેં,
એજાઝ દીખાયા યે શહે મુત-તલબીને.
ખુદ જલ-વયે તૌહીદકો બેજા સુયે કશરત,
એક મીમ અતા કરકે જનાબે અહદીને.
સીજદેકો ઝુકી કાઅબેમેં પેશાની બુતોંકી,
પથ્થરકે સનમ તોડે ખલીલે સમદીને.
હર જરરાકો ખુરશીદ કીયા કતરેકો દરીયા,

છોટોંકો બડા કરદીયા આલી નસબીને.
સાયા ન લીયા સાથ રહે આશીકે વહદત,
તવહીદકો દીખલાયા કદે મુસ-તફવીને.
કયુંકર ન રહેં લબપે રવાં નાઅતકે મઝમુન,
મજબુર કીયા હે મુઝે હુબ્બે નબવીને.

ગઝલ—૨૩

ખાલીકને કયા બનાઇ હે નુરે નઝર નમાઝ,
અંધેરા થા જહાંમેં નહોતી અગર નમાઝ.
સોયેગે કબ્રમેં વોહી આરામસે સદા,
પરહતે હેં નીદ છોડકે જો તા સહર નમાઝ.
વોહ કોનસી અદા હે જો હોતી અદા નહીં,
બે-દીનોંસે અદા નહી હોતી મગર નમાઝ.
થોડીસી જીંદગીપે તુ ગાફીલ હે કીસ કદર,
આ જાયેગી કઝા તુ કઝા અબ નકર નમાઝ,
અય બે-નમાઝો સંગ-દીલો સર ઝુકાઓ તુમ,
દેખો તો ફીર દીખાતી હે કયા કયા અસર નમાઝ.
મરજાયે બે-નમાઝી તો તુમ અય નમાઝીયો,
પરહીયો ન ઉસ જનાઝયે નાપાક કી નમાઝ.
હાઝીર તુ હર નમાઝમેં રખ દીલકો અય ફકીર,
કુછ તો સમઝ કે તુ હે કહાં ઓર કીધર નમાઝ.

ગઝલ—૨૪

કયા ગીલેમે ફ્રાયેદા શીકવેસે કયા હાસીલ મુઝે,
શુક્ર હે તેરા બનાયા તુને . જીસ કાબીલ મુઝે.
ખુબ હોતા ઇસ મોહબ્બતકા મઝા હાસીલ મુઝે,
કાશ મીલતા દીલ મેરા તુમકો તુમ્હારા દીલ મુઝે,
જાન દે દેતા કીસી દીન હસ–રતે દીદારમેં,
ઔર કયા હોતા મોહબ્બતમેં તેરી હાસીલ મુઝે.
કરતે હૈં નાસેહ હિદાયત તરકે ઇશ્ક દોસ્તકી,
મીલગયે કીસમતસે અચ્છે મુરશીદે કામીલ મુઝે,
અય ખ્યાલે જલવયે દીલદાર કયા કેહના તેરા,
દીન ઓર દુન્યાસે તુને કરદીયા ગાફીલ મુઝે.
કર રહે હેં જીકરે હક મસજીદમેં બેઠે આજ વોહ,
બુત–કદેમેં કલ મીલેથે હઝરતે શાગીલ મુઝે.

ગઝલ—૨૫

આયે ઇસ બાગે જહાંમેં ખાક જીનેકે લીયે,
રાત દીન આંખેં તરસતી હેં મદીનેકે લીયે,
ખુને દીલ પીના હું ગમસે ઔર ઝવવારે નબી,
આબે ઝમઝમ લાતેહેં તીબાસે પીનેકે લીયે.
નામ તેરા યા મોહંમદ કલમગે તૈયબકે સાથ,
સજેઅ મોઝુ હો–ગયા દીલકે નગીને કે લીયે.
ખકમેં મીલ જાયે તેરી આબરૂ શીમરે લઇં,

તુ નહે પાની નબી જાદોંકો પીનેકે લીયે.
ગર શબે અસરા ન આપ ઉનકે બસા દેતે લીબાસ,
ખુદ્દસે હુરેં ઉતર આતીં પસીને કે લીયે.
દુશ્મનોંકો થામતા હે વાહ કયા કેહના તેગ,
અયસા કીશતીમાં હો ઉમ્મત કે સફીને કે લીયે.
ખાદીમાને સાકીયે કૌસરકો કયા કયા અયેશ હેં,
હુરેં ખીદમતકો શરાબે પાક પીનેકે લીયે.
યા મોહંમદ અપને અકબરકો બુલાયા કીજીયે,
કમસે કમ હર સાલ ભરમેં એક મહીનેકે લીયે.

ગઝલ—૨૬

ખુદાને દો-જહાં પયદા કીયા નુરે મોહંમદસે,
અયાં અપની ખુદાઇકો કીયા નુરે મોહંમદસે,
નથે પયદા મોહંમદ મુસતફા તો કુછ નથા પેહલે,
ખલાયક પર ખુદા ઝાહીર હુવા નુરે મોહંમદસે.
હુયે અરશો સમા લોહો કલમ શમસો કમર ફીરદોસ,
બને જીન્નો મલક ઓર અંબીયા નુરે મોહંમદસે.
બને અવ્વલ યે જુજ કુલસે મગર આખીર નબી ઠેહરે,
ખુદાઇકા મોઅમ્મા ખુલ ગયા નુરે મોહંમદસે.
ખુદા ઉનકા હુવા આશીક ખુદાકે યે હુયે આશીક,
મોહબ્બતકા હમેં રસતા મીલા નુરે મોહંમદસે.
લીખેગા કયા કોઇ ઉસ નુરે અકદસકી હકીકતકો,
મીલા ખાલીકકો કુદરતકા મઝા નુરે મોહંમદસે.
મીટાકર લાલે હસ્તીકો નઝર કર દીલકે દીદાસે,
નઝર આયે તુઝે નુરે ખુદા નુરે મોહંમદસે,

ગઝલ—૨૭

કહું કયા ખુશનુમા કયસા જવાનીકા જમાનાથા,
વોહ દીનભી થે બહોત અચ્છે વોહ મોસીમભી સોહાના થા.
કમર બલ ખાઇ મોચ આગઇ નાજુક કલાઇમે,
સમઝકર નીમચા અય નાઝનીં તુઝકો ઉઠાના થા.
બના આઇના તેરા રૂખ તો ઉસમેં તુને કયા દેખા,
તુઝે અય ખુદ-નુમા મેરા દીલ આઇના બનાના થા.
શહિદાંને મોહબ્બત મરકદાંસે શીર નીકલ આયે,
કયામત થી કે તેરા પાન ખાકર મુસકુરાના થા.
તુમ્હારી યાદમેં આશીક તુમ્હારા મરગયા હય. હય
દમે આખીર તુમ્હેં કયા ઉસસે અય જાં મોંહ છુપાનાથા.
જો શહેરસતાને ઉલફતમેં કદમ રખનેકા સૌદા થા.
તુઝે અપની ખુદીકી હદસે અકબર બાહેર આના થા.

ગઝલ—૨૮

ન પુછો કયા મેંરે દીલ પર ગુજરતી હે મોહબ્બતમે,
કયામતકા સમાં આખોંને દીખલાયા હે ફુરકતમેં.
ભરી મેહફીલમેં કયુંકર હાલે દીલ કોઇ કહે અપના,
તુમ્હેં જો પુછના હે ચલકે પુછો મુઝસે ખીલવતમે.
હસીનોંકા સતાયા દીલ મેરે પેહલુમેં હે યા રબ,
જો હુરોંસે હો ખાલી વોહ મકાં દે મુજકો જન્નતમેં.
ખુશી હોતી હે મેરે દીલકો ઉસદીન હદસે બરહ-કર,
કોઇ અહલે વતન જીસ રોજ મીલજાતા હે ગુરબતમે.

ખુરાઇ બસ યેહી હે તુમ બુરા મુઝકો સમઝતે હો,
સીવા ઇસકે હજારોં ખુબીયાં હેં મેરી કીસમતમેં.
યે હસરત હે કીસી સુરત પહોંચ જાઉં મદીને તક,
તમન્ના હે, કે જીને જી ગુજર હો મેરા જન્નતમેં.
સઆદતકો મદીનેકા મુબારક હો સફર યા રબ,
બહોતહી દીદમેં તડપા હે યે શૌકે જીયારતમેં.

ગઝલ—૨૯

જીગરમે તપીશ ઓર લબપે નાલે અશ્ક જારી હે,
તુઝે કયું અય દીલે બે . ઇતની બે-કરારી હે.
તપે ફુરકતકે સદમોસે અજબ હાલત હમારી હે,
કીસીકી યાદ હે દીલમેં અજલકી ઇંતેઝારી હે.
તલાશે કીમીયામે મુફત કયું જહમત ઉઠાતે હો,
બડી અકસીર પુછો તો જહામેં ખાકસારી હે.
ન આયા જીસમે લાગીર પર મેરે યક જખ્મભી ગેહરા,
તેરી શમશીરમેં સફ્ફાક કયસી આબદારી હે.
જો મેં દીવાના બનબન કર કુ-બકુ આવારા ફીરતા હું,
તુમ્હારા કયા કુસુર ઇસમેં મેરી કીસમતકી ખારી હે.
હુયે હેં કયસે કયસે નામવર બે-નશાં યા રબ,
કહાં ફરહાદ હે શીરીંકો, કીસકા નેહર જારી હે.
ઉસે ખત દેકે શૌકતકા જબાની યેહભી કેહદેના,
તુમ્હારી યે જફા પરભી હમારી જાં-નિસારી હે.

ગઝલ—૩૦

દીખાઓ રૂયે પુર અનવાર યા મહબુબે સુબહાની,
કે હું મેં તાલીબે દીદાર યા મહબુબે સુબહાની.
ગદાઇ દરે દૌલતમેં દૌલત દો–જહાંકી હે,
જરે દુન્યા નહીં દરકાર યા મહબુબે સુબહાની.
તકાઝા ઇશ્કકા હર વક્ત કેહતા હે યેહી મુઝસે,
રહે લબ પર રવાં હરબાર યા મહબુબે સુબહાની.
મુરી દોકે લીયે બરહ–કર હે ઝીલ્લે અરશે આઝમસે,
તુમ્હારા સાયયે દીવાર યા મહબુબે સુબહાની.
અતાહો ઓર જામ અય નુરે ચશ્મે સાકીયે કૌસર,
યેહી કેહતા હે હર સરશાર યા મહબુબે સુબહાની.
મદદ કીજે હુસેને દીલ હુજીકો શાદમાં કીજે,
બરાયે સૈયદે અબરાર યા મહબુબે સુબહાની.

ગઝલ—૩૧

કેહતા હે મુઝસે કલબે મહવે લીકાયે ખાજા,
યે દેખ આયે ખાજા વોહ દેખ આયે ખાજા.
વાયેઝ નછેડ આકર યે હે શરાબે અતહર,
પીને દે મુજકો જીભર જામે વીલાયે ખાજા.
મુનકર નકીર કયા કયા ઘબરાયે જેરે તુરબત,
નીકલા જબાંસે મેરી જીસદમ વોહ આયે ખાજા.
દીલ શૌકમેં હે મુઝતર કેહતા હે મુઝસે અકસર,
ઝલકી દીખા રહી હે બરકે અદાયે ખાજા.

સુરમા હો લાખ અછ્છા લેકીન કહાં યે રૂતબા,
તૌકીર જો હે તેરી અય ખાકપાયે ખાજા.
રૌઝેપે મેરી કીસમત ગર લે-ગઇ કીસી દીન,
શાગીલ સુનાઉંગા મેં પરદ-કર સનાયે ખાજા.

ગઝલ—૩૨

કીસીકી ઝુલ્ફસે દીલકો મોહબ્બત હોનેવાલી હે,
બલાયેં આનેવાલી હેં મુસીબત હોનેવાલી હે.
હમારે દીલપે કબઝા આજ વોહ ખુન કરનેવાલે હેં,
ખુદાકે ઘરમેં કાફીરકી હુકુમત હોનેવાલી હે.
ગઝબ ઢાયેગા જોબન યારકી ઉઠતી જવાનીકા,
ઇનહી પીતનોંસે કુછ બરપા કયામત હોનેવાલી હે.
ખબર સુન લી ઇલાહી આજ કીસ માહરૂકે આનેકી,
કે મેરે ઘરસે રૂખસત શામે ફુરકત હોનેવાલી હે.
સલામે આખીરી લેલો જરા બાલીપે તુમ આકર,
મરીઝે ગમકી અબ દુન્યાસે રૂખસત હોનેવાલી હે.
કહીં ફીર શામત આઇ હે ગયે ફીર બઝમે ઝીદાંમેં,
જનાબે શેખકી ફીર કુછ બુરી ગત હોનેવાલી હે.
બુતોકે હમ તો બદે હેં બુતોંપર જાન દેતે હેં,
કીસીકી હમસે કબ રૌનક ઇતાઅત હોનેવાલી હે.

ગઝલ—૩૩

હુએ તુમપર જો આશીક હમ ભલા માનો બુરા માનો,
ઉઠાયે લાખ રંજો ગમ ભલા માનો બુરા માનો.
ન યહાંતક આપ આતેહો ન વહાં હમકો બુલાતે હો,
કેહેગે બે-મુરવ્વત હમ ભલા માનો બુરા માનો.
ભલે હેં યા બુરે હેં કુછ નહી લેકીન તુમ્હારે હેં,
કહે જાયગે યે હરદમ ભલા માનો બુરા માનો.
ન છોડા પર ન છોડા તુમને ગીલના ગયેરકા પ્યારે,
હમે તો ખા-ગયા યે ગમ ભલા માનો બુરા માનો.
તુમ્હારી દોસ્તીમેં મરગયે લાખો ન હરમ આયા,
તુમ્હીં હો દુશ્મને આલમ ભલા માનો બુરા માનો.
બુરોંકો મોંહ લગાતે હો ભલોંસે તુમકો નફરત હે,
ઝફરકો હે યેહી બસ ગમ ભલા માનો બુરા માનો.

ગઝલ—૩૪

રાતકો આતેહો તુમ ઘર ન હમારે દીનકો,
હે યે અંધેર નઝર આતેહેં તારે દીનકો.
લબ-લતુલ કદ્ર શબે વસ્લભી હોવે કુરબાં,
ઇદ હો-જાયેગી રેહ-જાઓ જો પ્યારે દીનકો.
બીન તેરે આહકે લગતી હે હવાઇ શબ ભર,
ઓર ઉડા કરતે હેં નાલોકે ગુબારે દીનકો.
અર્ઝ કી મેને યે ઉનસે કે અભીતો મીલીયે,
શબકો હે ખૈફ તો આ જાઇયે પ્યારે દીનકો.
સુનકે ફરમાયા કે સુન્નત નહી આના હોના,
શબકો તારીકીસે ઓર ધુપકે મારે દીનકો.

ગઝલ—૩૫

જબ સુના અર્શપે અહમદકી સવારી આઇ,
બે-કરારોકી વહીં દીલમેં કરારી આઇ.
બોલા રીઝવાં કે મેં આપપે કુરબાં હઝરત,
બાદ મુદ્દતકે યે ઉમ્મીદ હમારી આઇ.
ગુલ-ગુલે હુરને સુન પાયા કે આયે વોહ હબીબ,
હુરેં તાઝીમકો દોડી હુઇ સારી આઇ.
જો ખુશી અર્શપેથી કયા લીખુ તુમપે યારો,
સબ ખુશી હો-ગયે શયતાનપે ખારી આઇ.
ખૌફ મેહશરકા ન-રખ દીલમેં તુ અપને ઉસમાં,
આજ કુબી હુઇ તકદીર હમારી આઇ.

ગઝલ—૩૬

હમ દીલસે હુયે અહમદે મુખતારકે બરદે,
લેતે હેં સીકંદરકે અબ ઇકબાલકો જર દે.
તારીફ લીખી જાવે કબ ઉસ નુરે ખુદાકી,
યુસુફસે કઇ ઉસકે હેં ખરગાહમેં બરદે.
આયા હું તેરે દરપે અય મહબુબ ખુદાકે,
મુશ્કીલ મેરી હલ બહરે ખુદા આપહી કરદે.
હમ દીલસે હે મુશતાક દરે ખતમે રીસાલત,
પરવા નહીં જન્નતકી હે ઝાહીદકો ખબર દે.
બસ ફૈઝ તેરા આમ હે અય સાકીયે કૌસર,
યક જામ મોહબ્બતકા તેરે આસીકો ભરદે.
ચાહતા હે અગર અફસર ઇકબાલે અલી તુ,
સર અપના મોહબ્બતસે ઇસી ખાકપે ધરદે.

ગઝલ—૩૭

મોરે બાંકે જવાન મદની, તોરે જોગમેં પેહની કફની,
મોરે બાંકે રંગીલે સૈયાં, મેં લાગું તોરે પૈયાં,
કાહે કરત હે યે દીલ શકની, મોરે બાંકે જવાન અરબી.
મુઝકો હે તેરી ઉલફત, કીસ તરેહ કટેગી ફુરકત,
મેં દખની તુ હે મદની, મોરે બાંકે જવાન અરબી,
મેં કહુંગા રોઝે મેહશર, વોહ આતેહેં બાંકે સરવર,
તુમ દોડોજી મીસલે અરની, મોરે બાંકે જવાન અરબી,

ગઝલ—૩૮

ન કદમકો આગે બડહાઇએ, હમેં રંજ દેકે ન જાઇયે,
જો ગુબાર હો વો મીટાઇયે, ઇધર આઇએ ઇધર આઇયે.
બડે દરપે ચશ્મ બર આહ હેં, ખ-લ-સે જીગરસે તબાહ હેં,
હ-દ-ફે ખીદંગે નીગાહ હેં, કોઇ તીર અયસા લગાઇયે.
લીયે બોસે મેને જો રાતકો, વોહ સમઝ-ગયે મેરી બાતકો,
લગે કેહને ખેંચકે હાથકો, કે બહોત મઝેમેં ન આઇયે.
તુમ્હેં કયા ખબર નહી મેહરબાં, કે તુમ્હારે આશીકે નીમ-જાં,
કોઇ દમકા અબતો હે મેહમાં, જરા દેખનેકો તો આઇયે.
રહે હોશ સરકા ન પાઉંકા, નઝર આયે કુછ ન બજુઝ ખુદા,
જો શરાબ અયસી હો સાકીયા, તો જરા મુઝેભી પીલાઇયે.

ગઝલ—૩૯

યે તમન્ના હે મેરી .અય શહે દી થોડીસી,
કે મીલે દફ્નકો તીબામેં જમીં થોડીસી.
આસતાં બોસીકી ખાહીશ રહી ગરદુંકો મુદામ,
પર ન એક રોજ ઘીસી ઉસને જંબી થોડીસી,
મરદુમે ચશ્મ યેહી માંગને રહેને હેં દુઆ,
ખાક મીલજાયે મદીનેકી કહી થોડીસી.
શાહ ખાતેથે શીકમ સયેર ન–હોકર ગાહે,
નોશ કરતેથે કભી નાને જવીં થોડીસી.
એક મુદ્દત મેં રહા હીદમે અબ હે યે દુઆ,
જાઉં તીબાકો કટે ઉમ્ર વહીં થોડીસી.
યા રબ ઉસદમભી'ભરે શાહકા દમ યે આસીમ,
તનમે જબ ઉસકે રહે જાને હુજીં થોડીસી.

ગઝલ—૪૦

નામે મોહંમદ સલ્લે અલ્લા યસરબકે બસૈયા તુમહીં તો હો,
મુખ સેહરા સરતાજ ધરાયો મેઅરાજકે જવૈયા તુમહી તો હો.
કલમા પડાયો કંકરીયોંકો પથ્થરકો તુમ મોમ કીયો,
ડુબ રહીથી નુરકી કિશ્તી ઉસકે બચૈયા તુમહીં તો હો.
ચાંદકો દો ટુકડે કીયો સુરજકો લીયો દમમેં ફેર,
માહીસે યુનુસકો બચાયો અયસે કનૈયા તુમહી તો હો.
જંગલ સુના રેન અંધેરી બદલી હે કાલી કાલી પીયા,
અયસે કઠનમેં સોહિ રહાહું બીગડી બનૈયા તુમહિ તો હો.

ગઝલ—૪૧

ચેહિ ડર થા ઉસે ગુસ્સા ન અય દીલ પ્યારમેં આયે,
તેરા તો કુછ ન બીગડા હમ ઇતાબે યારમેં આયે.

ખરી-દારોંકો દીલકે હમ ખુલા લેતે હેં ઘર બેઠે,
યે વોહ યુસુફ નહિ બીકનેકો જો બાઝારમેં આયે.

કશીશ હમ મય-કશોંકી ખેચ લાઇ હઝરતે ઝાહીદ,
ફીત્તર બેહકે હુયે તુમ કુચયે ખુમ્મારમેં આયે.

હિલાયેં દીલ ન ઉસ બાને-નશીકા ગો મેરે નાલે,
મગર ઇતના તો હો જુમ્બીશ દરો દીવારમેં આયે.

હમારે સબ સવાલોંકા જવાબ ઉસ બુતકી એક ચુપથી,
ખમોશીમેં જો લુત્ફ આયે ન વોહ ગુફ્તારમેં આયે.

જલાલ ઉસસે ઉમીદે બે.-લબે લબ કોઇ કયા રખ્ખે,
જહાં દુશનામકી નોબત બડી તકરારમેં આયે,

ગઝલ—૪૨

હમેં મઝુર અય ગુલરૂ તેરા દીદાર કાફી હે,
દીલે મફતુકે લેનેકો નીગાહે યાર કાફી હે.

બ-રંગે શમએ સોઝાં હે તેરા પરવાના અય દીલબર,
તુઝે અય દીલરૂબા અબ સોહ-બતે અગયાર કાફી હે.

ફંસાહુ ઝુલફે મુશકીમે ગુલે રાઅનાકે અય હમદમ,
રહાઇકા મેરે અબ અબરૂયે ખમદાર કાફી હે.

અઝીઝો ચશ્મે ગીરીયાંસે હમેશા અશ્ક જારી હે,
ગવાહીકો મેરે અબ દી-દયે બેદાર કાફી હે.

નકર તુ ફીક્ર અય કાદીર જહાંમે અપને ઇસયાંકા,
શફાઅતકો હશરમેં અહમદે મુખતાર કાફી હે.

ગઝલ—૪૩

યા ઇલાહિ દીલ રહે માઇલ શરીઅતકી તરફ,
ઔર ઇશ્કે મુસતફા લેજાયે જન્નતકી તરફ.
હે જો ઇબલીસે લઇં દુશ્મન તો હે કુછ ગમ નહિ,
હે હબીબે કીબ્રીયાભી અપની ઉમ્મતકી તરફ
હેં જો મુનકીર જલ-ગ્રયે હક ઉનકોભી આયે નઝર,
ગઔરસે દેખેં જરા તો શાને હઝરતકી તરફ.
રોઝે શબ રહમત બરસતી હે મઝારે પાક પર,
દેખેં કયા ખાદીમ વહાંકે અબ્રે રહમતકી તરફ
યા ઇલાહી જબ તલક જીંદા રહું ખાહીશ હે યે,
દીલ મેરા રાગીબ રહે જહદો ઇબાદતકી તરફ.
હે યે આસીમકી દુઆ દમ નીકલે તીબામેં મેરા,
મોંહ હો કાઅબેકી તરપ આંખેં હો તુરબતકી તરફ.

ગઝલ—૪૪

મીસાલે માહ હરસુ જલવા-ગર ખાજાહી ખાજા હે,
જીધર અય તાલીબો દેખો ઉધર ખાજાહી ખાજા હે.
ફકીરે મસ્ત હેં અપની સદા સબસે નીરાલી હે,
હમેશા વીરદે લબ શામો સહર ખાજાહી ખાજા હે.
તેરી હુરેં મુબારીક હોં તુઝીકો ઝાહીદે નાદાં,
યહાં તો અપને મંઝુરે નઝર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉનહીંકાં દીદકે મુશતાક હેં દેરો હરમ વાલે,
યહાંભી ઔર વહાંભી જલવા-ગર ખાજાહી ખાજા હે.

ન કયું જલવા ચમનકા ચશમે નરગીસ દેખે હયરતસે,
અયાં હર રંગમેં અય બે–ખબર ખાજાહી ખાજા હે.
ઉઠા મરદે ખુદા પરદા દુઇકા અપની આંખોંસે,
તજમ્મુલ દેખ હરસુ જલવા–ગર ખાજાહી ખાજા હે.

ગઝલ—૪૫

તુમને કુછ કદ્ર મેરી આહ ન જાની અફસોસ,
કદ્ર દાનીસે કોઇ બાત ન માની અફસોસ.
દાસ્તાં દર્દકી અપની મે કહું કીસ આગે,
કોઇ સુનતાહી નહી મેરી કહાની અફસોસ.
દીલ અગર કેહનેમેં હોતા તો યે દુખ કયું હોતા,
હે બગલમેભી મેરે દુસ્મને જાની અફસોસ.
ચસ્મ તર ઝોફ બદન ખુશકી લબ જરદી રંગ,
યે મીલી દન્દે મોહબ્બતકી નીશાની અફસોસ.
રહમ આતા હે રઝા દેખ તેરા હાલ મુઝે,
મુફત બરબાદ ગઇ તેરી જવાની અફસોસ.

ગઝલ—૪૬

ખુબીયે રૂખસારે ખુબાં ગુલ્લસે પુછા ચાહીયે,
ઈઝતીરાબે આશીકાં બુલબુલસે પુછા ચાહીયે.
જો ગુજરતી હે હમારે હાલ પર જુલફોંકો દેખ,
ઉસકી માહીયતકે તઇં સુંબુલસે પુછા ચાહીયે.

ખંદયે ખુબા બજા હે બાદા-નૌશોંકે ઉપર,
બે-ખુદીકી બાત જા કામીલસે પુછા ચાહીયે.
અહલે કશમીરો સફાહાં અયેશ કરતે હેં મુદામ,
હીંદકી લજ્જતકે તઈ કાબુલસે પુછા ચાહીયે.
લોગ કેહતે હેં અબુલ ખયરે કુછ સવદા હુવા,
કુછ ઇલાજ ઇસ મરઝકા કાકુલસે પુછા ચાહીયે.

ગઝલ—૪૭

અર્શ પર જલવા-નુમા સલ્લે અલા વોહ કોન થા,
જીસપે આશીક હક-તઆલા હોગયા વોહ કોન થા.
કીસકે સદકે બખ્શ દીથી હકને આદમકી ખતા,
નુહને પકડા વસીલા કીસકા થા વોહ કોન થા,
યા ઇલાહી જલ્દ દીખલા હે મુઝે હયરત બડી,
દો-જહામેં ડંકા જીસકા બજ-ગયા વોહ કોન થા.
કયાહી રૂતબા હોગા યારો કે સરે અરશે અઝીમ,
જો મએ નાલેને અકદસકે ગયા વોહ કોન થા.
ખતમ જબ તાકત હુઈ બુરાક ઓર જીબ્રીલકી,
આગે રફ્રફકી સવારી પર ગયા વોહ કોન થા.
ઉમ્મતી યા ઉમ્મતી લબ પર રહા મેઅરાજમેં,
ઓર દુઆયે મગફે-રતભી કર રહા વોહ કોન થા.
હુસ્નને યુસુફસે દુબાલા હુસ્ન થા ગૌહર ઉસે,
સારે આલમસે નીરાલા ગાહ લીકા વોહ કોન થા.

ગઝલ—૪૮

અય મેરે પ્યારે સજન, ગાહે નઝર બર મન ફગન,
કુરબાં કરૂં મેં જાનો તન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
જબ ગયે મેઅરાજમેં હયરાં થે સબ હુરો મલક,
દેખ તેરા બાંકા પન, ગાહે નઝર .બર મન ફગન,
લીજીયે લીલ્લાહ બુલા ખાહીશ નહી હે ખુલ્દકી,
તેરે કુચેમેં ચમન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
હિમ્મતે આસીકો દોજખસે બચાનેકે લીયે,
લે-લીયા હકસે બચન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
ક્યા સીફત ઉસકી બયાં હો જીસપે દેખો ખુદ બખુદ,
કુરબાન હોં જંગલકે હીરન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.
શુરકા ઉદા કરકે જરા દરશન દીખાદો અય પીયા,
ગૌહરકી હે યે આસે મન, ગાહે નઝર બર મન ફગન.

ગઝલ—૪૯

ફરતે શૌક ઉસ બુતકે કુચે દીલ લગા લે-જાયેગા,
કાઅબયે મકસુદ તક મુઝકો ખુદા લે-જાયેગા.
બાઝુ મેરા તોડકર સૈયાદ તુ કાબુ ન છોડ,
નાતવાં હું બાદકા ઝોકા ઉડા લે-જાયેગા.
બાદ મરનેકે મેરે કુછ ખાકભી બચતી નહી.
ફીર ચબાનેકો મેરી હડડીયાં હુમા લે-જાયેગા.
રોતે રોતે જાન જાયેગી ફીરાકે યારમેં,
અશ્કકા દરીયા મેરા મુર્દા બહા લે-જાયેગા.

ઇસ સહરેમેં દેખતેહી દીલ મેરા ઉજડા કીયા,
છોડદે દુન્યા કોભી મેરા ઝરૂર હો-જાયેગા.
અબ મેરે મુશ્કીલ-કુશા મુશ્કીલ-કુશાઇ કીજીયે,
તુમ બગેર અજ કોન મેરી ઇલતીજા બે-જાયેગા.

ગઝલ—૫૦

તુમ્હેં શોખી સીખા-દેગા શબાબ આહીસ્તા આહીસ્તા,
અભી કમસીન હો ટુટેગા હીજાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
વોહ મતવાલી અદાસે ઇસ-તરેહ અઠલાકે ચલતે હેં,
ચલે જયસે કોઇ પીકર શરાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
જો ઉનકે સામને ચીલ્લાકે મેં ફર્યાદ કરતા હું,
તો કેહતે હેં કે ઓ ખાના ખરાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
શબે વસ્લ સનમ કયા કયા મઝા દેતેહેં રેહ રેહકર,
સવાલ આહીસ્તા આહીસ્તા જવાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
કદમ શોખીસે ઉઠતા હે નજાકત રોક લેતી હે,
તમાશા હે વોહ ચલતે હેં શીતાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.
શબે વસ્લ ઓરભી અય કયેફ વા રફ્તા બનાતા હે,
વોહ ઉનકા નાઝસે પીના શરાબ આહીસ્તા આહીસ્તા.

ગઝલ—૫૧

યેહ રંગ હે લાલે લબે શાહે મહનીક્ષ,
મોહ ફેર દીયા ઇસને અકીકે યમનીકા.
અય સોઝસે ફુરકત ન જલાનેમેં કમી કર,
પરવાના હું શમએ રૂખે મહબુબે ગનીકા.

સંગે સીતમ અય ચર્ખ જરા સોચકે બરસા,
અંજામ બુરા હોગા મેરી દીલ શીકનીકા.
તુમ છોડ ચલે કાફીલે વાલે મુઝે કીસ પર,
મેંભી તો હું મુશતાક ખુદાઇકે ધનીકા.
અય ચર્ખ નહીં રહમકે કાબીલ ન સહી મેં,
કુછ પાસ હો ઇસ મેરી ગરીબુલ વતનીકા.
શાયેક નહી કુછ ગરમાંયે મેહશરકા મુઝે ડર,
હું મદહે સરા સૈયદે મકકી મદનીકા.

ગઝલ—પર

ફના હર ચીજકો હે ઓર બકા અલ્લાહી અલ્લાહ હે,
દીલે નાદાં દો આલમમેં સદા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.
કરેં કયા જાકે બયતુલ્લામેં અય ઝાહીદે મુશફીક,
હમારે ખાનયે દીલમેં બસા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.
જહાં દેખા હે હમને એક ઉસીંકો જલવા-ગર પાયા,
હરમમેં બુત-કદેમેં જા-બજા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.
કલીસામેં હરમમેં દેરમેં મુરગાંને ગુલશન મેં,
જીધર દેખો ઉધર સુબ્હો મસા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.
ન જા તો અય દીલે નાદાં તુ ઉસ નકશે ઝાહીર પર,
યે દુન્યા ચાર દીનકી હે સદા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.
ઝબાં પર મોહરે ખામોશી હે લેકીન ફીરભી અય વાસીલ,
હમારા તાયેરે દીલ કેહ-રહા અલ્લાહી અલ્લાહ હે.

ગઝલ—૫૩

શાને સુબહાન હે ઇનસાન બને બેઠે હેં,
દાના દાનીસ્તા હે નાદાન બને બેઠે હેં.
કલ તરીકતકે બતાતે થે તરીકે ઓર પીર,
કુછ નહિં જાનતે અનજાન બને બેઠે હેં.
આપ મહબુબ બને આપ બુલાયા સરે અર્શ,
અપને ઘર આપહિ મેહમાન બને બેઠે હેં.
કયું ન સો જાનસે હું ઇસ નાઝો અદાકે કુરબાં,
આજતો આપ મેરી જાન બને બેઠે હેં.
કલતો મંદર મેં બીરેહમનકો દીયેથે દરશન,
આજ મસજીદમેં મુસલમાન બને બેઠે હેં.
અકબર ઇસરારે હકીકતસે હે આજીઝ ઈદરાક,
દોનોં આલમ હેં કે હયરાન બને બેઠે હેં.

ગઝલ—૫૪

મેં દરપે તુમ્હારે આન પડા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા,
દીન રેન તડપતા હેગા જીયા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
સીમાબસા દીલ બેતાબ રહે, નતો ચેન રહે નતો ખાબ રહે,
સબ દોસ્ત હો દુશ્મન દાબ રહે, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
કભી સુખકી નદેખી એક ઘડી, કયસી જાન બલામેં આન પડી,
રાહત નમીલી હે મુઝકો જરી, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
મેરે હાલે ગરીબીપે કીજે નઝર, મીર્રાં સૈયદ અલી નહિં આતા સબર,
અબ હિરસો હવામેં ઉમર ગુજર, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
મયે જામે જમાલકા હો નીઝામી, કરો શાદ પીલાકર સરવરેદીં,
તુહે શાહ મેરા મેં ગુલામે કમી, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.
સાવરકો જમાલ દીખાઓ જરા, કરો નઝરે લુત્ફ બરાયે ખુદા,
અબો રોજ હે યે દીલસે સદા, લો મેરી ખબર દાતાર પીયા.

ગઝલ—૫૫

કરે ક્યા ઝબતે ઉલફત રાઝ ઇફ્શા હોહિ જાતાહે,
ધુવાં ઇસ આગકા બરહકે શોભા હોહિ જાતાહે.
બુરા ક્યું માનતે હો લેલીયા ગર છેડકર બોસા,
મેરી જાં પ્યારકી બાતોંમેં અયસા હોહિ જાતાહેં.
કભી વોહ ભુલે ભટકે મેરે દીલમેં આહિ જાતેહેં,
કભી ચોરી છુપે ઉનકા નઝારા હોહિ જાતાહેં.
હમેં પટ જાતી હે કીમત વોહ બોસા દેહિ દેતે હેં,
હજારોં કુન્જતોંસે દીલકા સવદા હોહિ જાતાહે.
મેં ક્યુંકર કામ લું ઝબતો શકીબો સબ્રસે રૈનક,
કે બેતાબીસે રાઝે ઇશ્ક ઇફ્શા હોહિ જાતાહે.

ગઝલ—૫૬

મુઝે રાસતા રૈઝયે પાક યાને શેહરે મદીના બતા દેના,
મુઝે બહરે ખુદા મેરે ખાજા ખીઝર યસરબ નગરી બતા દેના.
જો તુ જાયે મદીનેકી સીમ્ત સબા, તો યે કેહના બ-પેશે રસુલે ખુદા,
યા નબી તેરા આશીકે જાર મેરા, મેરે મન્નેકા હાલ સુના દેનાં.
મેરે નામયે ઇસીયાંકો રોજે જઝા, કાતીબે આમાલ-સેં,સેના મંગા,
બતુફેલે રસુલકે મેરે ખુદા, જોકે બદ હેં અમલ વોહ મીટા દેના.
તેરા આશીકે જાર હબીબે ખુદા, તેરે દરપે ખડાહે બહાલે તબાહ,
દસે બહરે ખુદા તુ જમાલ દીખા, જરા મીમકા પરદા ઉઠા દેના.
હે તમન્ના અઝીઝકી બહરે ખુદા, કે મદીનેમેં રેહનેકા હો મેરી જા,
મેરા તકીયા કલામ યેહી હે સદા, કે મદીનેમેં મુજકો બુલા દેના.

ગઝલ—૫૭

બાદે મુરદનભી મેરી લાશપે ગુરબત હોગી,
ગુસલ હોગા ન કફન હોગા ન તુરબત હોગી,
કરકે ઉલફત મેં હસીનોંકા ગુનેહગાર હુવા,
યે ન સમઝા થા કે ઉલફતમેં કબાહત હોગી.
કયા કરૂં મેં સીતમ વોહ જોરકા ઉસસે શીકવા,
કુછ જબાંસે કહુંગા તો કયામત હોગી.
દીલ કીસી જા નહીં લગતાહે ખુદા ખયેર કરે,
હમ ન–વાકીફ થે કે ઉલફતમેં કબાહત હોગી.
જબ અજલ આયેગી હોગા ન કોઇ સહરામેં,
લાશકે સાથ મગર પીટતી ગુરબત હોગી.
હાલે દીલ અપના બયાં કીસસે કરૂંગા યારો,
દમે આખીર ન મુઝે બાતકી તાકત હોગી.
ગયેર મુમકીન હે કે ઉસકો હો ન ખબર અય કૌકબ,
દીલમેં તાસીરભી હોગી જો મોહબ્બત હોગી.

ગઝલ—૫૮

શરાબે શૌકકા સાકી મુઝે એક જામ ભરકરદે,
રહું દરમાં તેરે દરકા કરમ ઇતના અગર કરદે.
મુઝે દરપર બુલાકર તુ દવા અયસી તબીબાદે.
કે જીસસે યારકો દેખું મેં વોહ દીલકી નઝર કરદે.
શરીઅત ઓર તરીકતભી હકીકત હો અયાં મુઝપર,
ખુદાયા માઅરેફત કીભી મેરે દીલકી નઝર કરદે.

હમેશા મેં રહું રાઝી રઝામેં તેરી અય ખાલીક,
તુ અબ સદકા હબીબ અપનેકા અતા મુઝકો સબર કરદે.
મેરી હરદમ દુઆ તુઝસે યેહી હેગી મેરે મવલા,
કહીં શેહરે રસુલ–લુલ્લ હમેં મેરા ગુજર કરદે.
મદીને જાઉં મેં ઉડકર અભી પલ ભરમેં અય દરીયા,
ખુદા ગર અપની રહમતસે મેરે બાઝુમેં પર કરદે.
તમન્ના રોઝો શબ અપની ખુદાસે હે યેહી યુસુફ,
ઇલાહી અપની રહમતસે તુ યસરબમેં ગુજર કરદે.

ગઝલ—૬૦

ફીરા વોહ બુતહી કયા હમસે ફીરા હે સબ જમાના ભી,
બુરા હોતા હે અચ્છી સુરતોં પર દીલકા આના ભી.
કભી હે વસ્લે જાનાં ઓર કભી હે સદ–મયે હીજરાં,
મોહબ્બતમેં દો બાતેં હેં હંસાના ભી રૂલાના ભી.
તેરી ઉલફતમેં અય ઝાલીમ નહીં બેકાર રેહતે હમ,
સદા જીકા જલાના શુગલ હે ઓર ગમકા ખાના ભી.
ભલા હમ દીલ ન દેતે કીસ તરેહ ઉન ઝુલફો કાકુલકો,
યે અયસે દામ હેં ઇનમેં તો ફંસ જાતેહેં દાના ભી.
ન કયુંકર રાત દીન સદમે ઉઠાયેં ઉસકી ઉલફતમેં,
કભી અપના કહા અય દીલ બતા તુ તુને માના ભી.
પડી અબ આનકર આફત યે આફત આહ આફતહે.
સમઝ બેઠાથા યે તો સેહલ હે દીલકા લગાના ભી.

ગઝલ—૬૧

અપની ઝુલ્ફોપે ન હોને દીયા કુરબાં તુને,
હી હમેં .છોડ દીયા કરકે મુસલમાં તુને.
કોન લેતાથા ખબર હમસે ગુનેહ-ગારોંકી,
બખ્શવાયા હમેં યા શાફ્યે ઇસીયાં તુને.
રેહ ગયે ચરખે અહારૂમપે જનાબે ઇસા,
તય કીયે હફ્ત સમાવાતકે મયદાં તુને.
યા ઇલાહી શબે મેઅરાજ કીયેથે કયા કયા,
અર્શ પર દાઅવતે મહબુબકે સામાં તુને.
અપને કદમોંમે જગા દે તો યે સમઝુંગા મેં,
મોરકો બખ્શ દીયા તખતે સુલેમાં તુને.
શુક્ર કરતા હે ઇલાહી તેરે દરપર અકબર,
કે બનાયા હે મોહમદકા સનાખાં તુને.

ગઝલ—૬૨

તેરા શેવા અતા ઓર મેં ગુનેહ-ગારોમેં હું,
તેરી રહમત પર હું નાઝાં ગો ગુનેહ-ગારોમેં હું.
જુર્મ બખશે યા સજા દે હે તુઝીકો ઇખત્યાર,
તુ મેરા ગફ્ફાર મેં તેરે ગુનેહ-ગારોમેં હું.
હુરસે મતલબ ન રીઝવાંકી મોહબ્બતસે ગરઝ,
જીસકા તાલીબ હે ખુદા ઉસકે તલબ-ગારોંમેં હું.
કયા ઝુલેખાસે ગરઝ કયા યુસુફે મીસરીસે કામ,
બનકે આશીક ઇશ્કે અહમદકે ખરીદારોંમેં હું.

કેહ ઉઠા હકે લેકે આગોશે કરમમેં આપકા,
મુઝપે તુ નાજાં મેં તેરે નાજ બરદારોંમેં હું.
યું કહુંગા અય જલાલી ઉસ શફીયે હશ્રસે,
બખ્શાવા મુજકા ખુદાસે મેં ગુનેહ-ગારોંમેં હું.

ગઝલ—૬૩

આશીક હું દીલે જાંસે રસુલે અરબીકા અરબીકા અરબીકા,
તાલીબ હું ઉસી હશીમ વ મુત તલબીકા તલબીકા તલબીકા.
જો બે વુઝુ કીયે કોઇ હઝરતકા નામ લે,
બેશક હે કલામ ઉસકા યે બસ બે અદબીકા અદબીકા અદબીકા.
વહશી તુયુર હુરો મલક જીન્નો બશર સબ,
પરહતે હેં દીલો જાંસે સબ કલમા નબીકા યે નબીકા યે નબીકા.
આદમસે હુયે ઈના તલક જીતને પયંબર,
સબમેં હે ખીતાબ આપકા આલી નસબીકા નસબીકા નસબીકા.
બર અર્શ ગયે જબકે અઝીઝ મેરે મોહંમદ,
થા શોર હરએક તર્ફે બદીઉલ અજબીકા અજબીકા અજબીકા

ગઝલ—૬૪

હે નુરે મુજસ્સીમ કદે જેબાયે મોહંમદ,
આંખોંમેં બીઠલું જો નઝર આજાયે મોહંમદ.
ઝુલેમેં ઝુલાતેથે મોહબ્બતસે ફરીશ્તે,
અય સલ્લે અલા રત્બયે વાલાયે મોહંમદ.

સીજદેમેં ગીરે કંગુરે કીસરાકે મેહલકે,
કીસ શાનસે તશરીફ યિહાં લાયે મોહંમદ.
બુત ટુટ ગયે તખતે શયાતીં હુયે ઉંધે,
વોહ ડંકા બજા દીનકા જબ આયે, મોહંમદ.
કુફ્ફારભી પરવાનેસે જલ જલકે હુયે ખાક,
રોશન જો હુવા શમેઅ તજલ્લાયે મોહંમદ.
સબ નબીયોંકે સરપર તુ હુવા અર્શકા પાયા,
ઓર અર્શકી ચોટીપે કદે પાયે મોહંમદ.
ફીરદોસકે ગુલદસ્તે લાયે ફીરતી હેં હુરેં,
કેહતી હેં કહાં દફન હે શયદાયે મોહંમદ,
ડરડરકે ગુનાહોંસે ન મરજાઉં અઝીઝો,
લીખદો મુઝે તાવીજમેં અસમાયે મોહંમદ.
અકબર તો નહી દફન હે ઇસ રાહે ગુજરમે,
કીસ સીમ્મતસે આતી હે સદા હાયે મોહંમદ.

ગઝલ—૬૫

શરાબે ઇશ્કકો પીકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા,
કે હોકર ઉનસે હમ-બિસતર મઝા કુછ ઓરહી દેખા
મોહબ્બતમેં મઝા કયા હે કોઇ પુછે તો કેહદુંગા,
કે ઇશ્કે યારમેં આકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
બ-કુયે યાર જબ પહોંચે ગમે દીલ મીટગયા વલ્લાહ,
ગયે હમ ઉનકે જબ દરપર મઝા કુછ ઓરહી દેખા
નહીં શક ઇસમેં હે વલ્લાહ તુમ હસે યારો યકીંલાઓ,

કે અવ્વલ મરનેસે મરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા.
ન હરગીજ હમસે તુમ પુછો સનાયે ઇશ્ક અય યુસુફ,
મુસીબત ઇશ્કમેં ભરકર મઝા કુછ ઓરહી દેખા

ગઝલ—૬૬

વોહ બુત હે કોનસા જો ઉસકા મઝહર હો નહીં સકતા,
મેં ઉસકા દેખને વાલા હુ કાફીર હો નહી સકતા.
છલાવા હો પરી હો હુર હો ગીલમાન હો કયા હો,
કે દુન્યામેં તુમ્હારા કોઈ હમસર હો નહીં સકતા.
ઘટાદો કદ્ર દીલકી યા મીટાદો આબરૂ દીલકી,
યે આઈના કીસી સુરતસે પથ્થર હો નહી સકતા.
ન મરતા હું તો મરજાઉં સરે બાલી જો યે કેહ દો,
કે અયસા જાં બ–લબ બીમાર જાબર હો નહી સકતા.
અભી મીલજાયે યા રબ દાદ બે દાદે બુતાં મુજકો,
કે મુઝસે ઇંતીઝારે રોઝે મેહશર હો નહી સકતા.
ગુલામે દરગહે ખતમે રસુલ હમભી તો હેં તાહીર,
હમારા ખાતીમા બીલ–ખયેર કયુંકર હો નહીં સકતા

ગઝલ—૬૭

ઢાલકર નુરકે સાંચેમેં સરાપા તેરા,
આપ નકકાશે અજલ હો–ગયા શયદા તેરા.
સદકે હો હોકે કહા સલ્લે અલા સલ્લે અલા,
હુરો ગીલમાને જો દેખા રૂખે જેબા તેરા.

ખાકે ગશ અહલે નઝર ગીરગયે મુસાફી તરેહ,
જલ્વયે હુસ્ને ખુદાદાદ જો ચમકા તેરા.
અક્સ ઉસકા હો કોઈ જીસકા જહામેં હો નઝીર,
તુ હે બે–મીસ્લ નથા ખાલીયે સાયા તેરા.
તાજ ચમકેગા શફ્ અતકા સરે અકદસ પર,
અંબીયા હશ્રમે દેખેંગે તમાશા તેરા
સલ્તનત દોનોં જહાકી તેરે કબ્ઝેમેં હુઇ,
ફર્શ ક્યા શય હે ગડા અર્શપે ઝંડા તેરા.
અશ–હદો અન્ના મોહમદકી અઝામેં હે સદા,
પંજગાના યે બજા કરતા હે ડંકા તેરા.
મરતે દમ નીકલે તો ઈસ તરેહ મેરા દમ નીકલે,
દીલમેં હો નામે ખુદા લબપે હો કલમા તેરા.
ગરમીયે રોજે કયામતસે વફાકો ક્યા ગમ,
સરપે અય અબરે કરમ હોવેગા સાયા તેરા.

ગઝલ–૬૮

ચીખતી હેં બુલબુલેં સુના ચમન રેહ–જાયેગા,,
અય ગુલો મીલ લો ગલે વરના મેહન રેહ–જાયેગા.
ચાર દીનકી ચાંદની આખીર અંધેરી રાત હે,
સબ ફના હોંગે વોહ રસ્મે જુલ મનન રેહ–જાયેગા
હોચુકી વાએદા ખીલાફી માનલો અબતો કહા,
હમપે એહસાં આપકા અય જાને મન રેહ–જાયેગા.
હેં યે ગુલ ફાની ન ઇનસે દીલ લગાઓ બુલબુલો,

આયેગી બાદે ખીઝાં સુના ચમન રેહ–જાયેગા.
મેં વોહ આશીક બા–વફા હું સુનકે મેરા ઈતેકાલ,
દેખ લેના હાથ મલતા ગુલ બદન રેહ–જાયેગા.
ગરદીશે હીજરે સનમ મેંહી જો મુસા મરગયા,
સરપે તેરે ખુન અય ચરખે કોહન રેહ–જાયેગા.

ગઝલ—૯૯

મેરા દીલ લેકે એ ઝાલીમ યે તુને બેવફાઇ કી,
અદાવત મુઝસે બાંધી ઔર ગયરોંસે રસાઇ કી.
ન પુછો કુછ તુમ્હારી આતશે શૌકે મોહબ્બતસે,
લગી વોહ આગ દીલમેં ગયેરકી જીસને સફાઇ કી.
મેરા રશ્કે મસીહા મેરે પેહલુમેં જો આ બેઠે,
તો ફીર બસ દરદે દીલકો હો ન કુછ હાજત રવાઇ કી.
વોહ પેહલાસા નહી હે આપકા જો રબતો ઝબ્ત હમસે,
કહીં ગયરોંસે શાયદ આપને અબ આશનાઇ કી.
ખુદા ગારત કરે ઉસકો ફુલે ફુલે ન વોહ ઝાલીમ,
કે જીસને તુમસે મેરી અય શહે ખુબાં જુદાઈ કી.
લગા હે તીર વોહ ખુની દીલે ખાતીપે અય જાની,
નશાના મીટ નહીં સકતા બહોત મેંને દવાઇ કી.

ગઝલ—૭૦

કીસ પ્યારમેં હઝરતસે ખુદા બોલ રહા હે,
મહબુબ હે મરગુબ હે અનમોલ રહા હે.
એક કંદ હે એક શેહદ હે દો નામે મોહંમદ,
ઓર દાલ દરે બેહીસ્તે જીનાં બોલ રહા હે.
હે ઝુલ્મ મોહંમદપે બજુઝ સલ્લે અલાકે,
જો મેહફીલે મીલાદમે કુછ બોલ રહા હે.
બાજારે મોહંમદમેં ચલો ઇશ્કે ખુદા લો,
સવદા યે વોહ સવદા હે કે અનમોલ રહા હે.
ફુલોંમેં વોહી રંગ હે ગુચોંમેં વોહી બુ,
મીનકારમેં બુલબુલકી વોહી બોલ રહા હે.
દી આબરૂ ઇસલામસે ઇમાનસે તુને,
આલમમેં શરીઅતકે ગૌહર તોલ રહા હે.
અકબર તેરે દરબારમેં આયા હે ઇલાહી,
ઓર ફક્તરે નાઅતે નબવી ખોલ રહા હે.

ગઝલ—૭૧

હસીનોંસે ફકત સાહેબ સલામત દુરકી અછી,
ન ઇનકી દુશ્મની અછી ન ઉનકી દોસ્તી. અછી.
જતાના ઠીક જમાના દોસ્તીકા ઇમતીહાં દેખા,
વોહી ગર મેહરબાની હે તો ઇસસે દુશ્મની અછી.
કભી જબ હુશ્ન મલકર ઉનસે કેહતાહું કે બેબસ, હું.
તો વોહ હંસકર યે કેહતે હેં તુમ્હારી બે-કસી અછી.

ન છુટેગી મોહબ્બત ગયેરકી હમસે ન છુટેગી
મગર યે બાત તુમને આજ તો ખુલકર કહી અચ્છી.
મીલા હે બોસયે રૂખસારે જાનાં દીલકે બદલેમે,
બુરા થા માલ ગો અપના મગર કીમત મીલી અચ્છી.
લગાતે હેં ગલે તુમકો મનાનેકે બહાનેસે,
તુમ્હારી ઇસ ખુશીસે લાખ દરજા નાખુશી અચ્છી

ગઝલ—૭૨

ન દીયા બોસા ન મોંહ તુમને લગાયા મોંહસે.
આપ કેહતે રહે યુંહી હમે કયા કીયા મોંહસે.
બાતેં કરતા હે જો હંસ હસકે મેરા ગુંચે દહન,
ફુલસી ઝરતી હે હર બાતમેં ગોયા મોંહસે
રશ્કસે ખુને જીગર અપના પીયેગા કોઇ,
ન લગા ગયેરકે ગયેરકી તુ સાગરે સહબા મોંહસે
સેબ શરમીદા જકનસે હે તો લબસે ઉન્નાબ,
હે ખીજલ ચશ્મસે બાદામ તો પીસતા મોંહસે.
જાનસે મેરી નીકલ જાયેગી અય આફતે જાન,
તુને જાનેકા અગર હર્ફ નીકાલા મોંહસે.
હમ હુયે જીસકે લીયે એક જમાનેસે બુરે,
વોહ કેહતા નહીં હમકો ઝફર અચ્છા મોંહસે

ગઝલ—૭૩

શબે ફુરકત જો ડસેગી મુઝે નાગન બનકર,
રૂહ જાયેગી મદીનેકો બીરાગન બનકર.
હજ-શયે ગોરમેં સામાને ઉરૂસી હોગા,
બાશ આરામસે સોયેગી સુહાગન બનકર
શોકે દીદારમેં પહોચ્ચે તો હમારી આંખેં,
રેહ ગઇ રૌઝયે પુર નુરમેં ચીલમન બનકર.
દરે અકદસ પર જો પહોંચ્યું તો અદબસે પહોંચ્યુ,
કયું બીગડ જાતી હે તકદીર મેરી બન બનકર.
યાદમેં હલ-કયે ગેસુયે નબીકે હે આઇ,
હુરકે હાથોસે જા લીપટી હેં જોશન બનકર.
શબે મેઅરાજ પડી ખાકે કદમ હઝરતકી,
હુરકી ચાંદસી પેશાનીપે ચંદન બનકર,
જાન મુઝ શોખતા કીસ્મતકી મદીનેમે અમીર,
બયઠી હે ધુની રમાયે હુયે જોગન બનકર.

ગઝલ—૭૪

મુશ્કીલ-કુશા હયદરે કરરાર અલી હે,
હામીયે દો-જહાં સાહેબે દીલદાર અલી હે.
ખયબરકા કીલઆ તોડ કીયા ફુકરકો બરબાદ,
કયા શેરે ખુદા કુવ્વતે જરરાર અલી હે,
અઝદરકો ચીરકે કીયા પલમેં દો-પારા.
કાફીરકે લીયે મોત જુલ-ફીકાર અલી હે.
અંગુસ્તરી દી હાથસે સાયેલકો રૂકુમેં,

બખશીશકા સદા ગર્મ જો બાઝાર અલી હે.
યા લહમેકા લહમી કહા મીંબર પર નબીને,
વલ્લાહ રહે દીં'હા મુખતાર અલી હે.
યા શાહે વીલાયત મેરી ઇમદાદકો પહોચો,
મેંને સુના રહ-મતે ગફ્ફાર અલી હે.
મીરાં શાહ પરહા-કર હમા દમ નાદે અલીકો,
વોહ શાહે નજફ તેરા મદદગાર અલી હે,

ગઝલ—૭૫

શુક્ર સદ શુક્ર કે'હુ દીલસે ફીદાયે સાબીર,
ખાકસારો સગો દરબારે ગદાયે સાબીર.
કીસ તરેહ જલવા માહે લીકાકા દેખું,
સાફ હો દીલ જો જરા પરદા ઉઠાયે સાબીર.
રાઝ પીનહાં જો હકીકતકે અયાં હો સારે,
અપના ગર લુત્ફસે દીદાર દીખાયે સાબીર.
એકદમ યા સીવા મીલનેમેં આતાહી નહીં,
યાદે સાબીર હે વલે યાદે ખુદાયે સાબીર.
જાયે મુરદા જો હુઝુરીમેં તો દેતેહેં જીલા,
કુમ બે-ઇજનીલ્લા હે વલ્લાહ નીદાયે સાબીર.
કુછ નહીં ખોફ ખતર હશ્રકા મીરાં શાહ,
અપની રહમતસે જો દામનમેં લગાયે સાબીર.

ગઝલ—૭૬

જો રેન સપનેમેં એક બાલમ, મુઝે સખીરી નઝર પડાથા,
અજબહી મન મોહીનીથી સુરત, નીરાલી સજ ધજ બના હુવાથા.
વોહ સીસપર તાજ હલ અતાકા, ફરોગ મુખડેપે વદ–દોહાકા,
લબોસે યાસીનકા તબસ્સુમ, લીયે અદાયેં દીખા રહાથા.
બદનપે લવ–લાકકી અબાથી, ગલેમેં લા વહ–દહુકી સેલી,
ધરે મુઝમ્મીલકી કાલી કમ્મલ, વોહ કાંધે ઉપર ખડા હુવાથા.
અસાયે ધન્ના ફતહના લેકર, સદાયે ધન્ની રસુલ દેકર,
સંભાલકર લા–ઇલાકી ધુનકો, વોહ મુખસે મોરલી બજા રહાથા.
અરબકા બાસી અહદકા પ્યારા, જબાંપે થા ઉમ્મતીકા નાઅરા,
કમરમેં પટકા જો મીમકા થા, વોહ નામે અહમદ જતા રહાથા.
મેં સુનકે જોબનકી ધુમ તેરે, ફીરતહું બન જોગનીયા બનકે,
કભી પુકારૂંથી યા મોહંમદ, કભી જબાં પર ખુદા ખુદાથા.
અરજ નહીં ઓર કુછ હે મેરી, પીયા મેં બીનતી કરતહું તેરી,
બીઠાલો દવારે મુઝે બુલાકર, જો કીરપા કરતે હરજહી કયાથા.
યે સુનકે ફરમાયા કોનહે તુ, બતા–દીયા મેંને નામ ઉનકો,
દીયાસે બોલે કે હમને, યે નામ, નામે મુમતાજ તો સુનાયા.

નાટકનાં ઉર્દુ ગાયનો.

ભાગ ૨ જો.

૭૭

તુ માલીક હોનો આલમકા,
ચમકા તોસે જર્રા જર્રા.
ઓર કતરા શબ્નુમકા—તુ.
આલમકી હસ્તી કયા હે ? એક સરગમ હે,
ઓર તુ સુર હે ઉસ સરગમકા—તુ.
તુ લાસાની લાફાની જાવેદાની, આલા બાલા
તેરી બેપાયાની; જલવા હરજા દેખા ભાલા
તેરે ઇસમે આઝમકા —તુ.

(અમૃત)

૭૮

જાકે લાગે નયનાં, પડે નહીં ચયના,
જાની બીના મન મોહીના,
મન મોહીના લાગે કયા સોહીના—જાકે.
ભવોંકી કટારીયોંસે, તીરછી નજરીયોંસે,
હાત બચાવેરે જીયા જનીયાં —જાકે.
મયારી કટારી હે ભારી જો જારી,
હો આરી વોક યારી કરે મોહિના,
પ્યારી મોહીના પ્યારી મોહીના—જાકે.

[illegible]અર—જાંહે જબલગ દેહમેં ચલે ઓર ફીરે ઇનસાન,
જો જાનીસે દુર હો જીયે વોહ ક્યા બેજાન—જાંહે.

(આજમ શા[illegible])

૭૯

છયલા નહો મોહે ગાલી, મેં નાજોં પાલી.
મેં ફુલનકીસી ડાલીરે, હું નાજોં પાલી—છયલા.
છેડ છાડકો જગમેં ઢુડો, ઓર કોઇ મતવાલીરે,
મેં નાજોં પાલી, છયલા નદો મોહે ગાલી—

(અમૃત)

૮૦

જાઓ જાઓ છેલ મોહે નહીં સતાઓ,
પીયરવા જાઓ મોહે ન સતાઓ,
જાઓ જાઓ રસીલે રંગીલે છબીલે હટીલે—જાઓ.
પ્યારી તુમ આઓ ગલે લગ જાઓ,
નહીં બસ જાઓ બાતેં ન બનાઓ,
(પ્યારી ખતા ક્યા બતાઓ,)
(અજી જાઓ મીયાં જાઓ ઝુટી ચાહત ન જતાઓ)
(અજી આઓ માન જાઓ.)
હટો જાઓ સનમ તુમ અલ ગરજી
પ્રીત કરીઓ ન કરીઓ તુમ્હારી મરજી.
તેરે કુરબાન હમારી પ્યારી યે જાન હમારી.
માનલો માન હમારી—જાઓ.

(હુસ્ન આરા)

૮૧

જીયરારે કલ નહીં પાયો સગરી રતીયાં—જીયરા.
કહીં નહીં ભાવે કછુ ના સુહાવે,
હીયા ડર પાવે. બીહરત છતીયાં—જીયરા,
ધરકત આંસ, ચઢ રહી સાંસ, જબ સુધ આતી,
ભર આતી છાતી, બીસરત બતીયાંરી—જીયરા.

(હરીશ્ચંદ્ર)

૮૧

ઓહો મન મોહીના તોરી ઘુમ ઘુમ ચાલ—ઓહો.
હાથોંમેં હે પયમાના, મતવારી તોરી ચાલ,
મદવા ભરકે દેગછ બજાતી ચલી તાલ—ઓહો.
મતવારે તોરે નયના, ઓર ગોરે ગોરે ગાલ,
તોરા બાલા જોબના, ઉમરીયા ચવદા સાલ—ઓહો.
મોરે ડબરીબાન તોરી તોંદ હે પખાલ.
અહા મેરે તોંદીલે ઇસ કુપ્પેકો સંભાલ.
અપની સુરત ભુલ ગયે રંડીપે ગીરી રાલ—ઓહો.

(ખુસરૂ હસીના)

૮૩

બીના દેખે કરાર કયસે હો પ્યારી ફુબનકે,
મન તરસે ડરસે બરસે—બીના.
ખમે ગેસુમેં જાન, ફંસા દીલ હે નાદાન,
નહીં છુટના આસાન, ફરમાં બલાઉં મેં ચરસે—બીના

૫૩

ઢુવા સીના ગુલજાર, ગુલે દાગોસે પ્યાર,
રહો દીલમેં હરબાર, હે યેહ અછ્છા કહીં ધરસે—બીના.

(બીમારે બુલબુલ.)

૮૪

મોરી મનમાની મોહેના, મોહે ચયન, દીનો રયન,
દરસ સરસ બીન તોરે નાહીં સોહેના—મનમાની.
બસ ગઈ જબસે તુ મનમાં હમારે,
તોહે દમભર નહીં બીસારે,
જાવે ન જબતક યમકે દવારે,
તબ તકભી બીસરેંગે હમ જાની તોહેના—મનમાનીં.

(આશીકકા ખુન)

૮૫

મેને પેહનીથી અંગીયા વોહ ઢીલી હુઇ.
મોરા દરજી ગંવાર, કીયા કપડાભી ખાર,
મોરે જોબનકી આઇ નહીં કુછભી બહાર,
મેરી જાની મેં હો–જાઉં તુમ પર નીસાર,
અયસી લાદો કે ફંસ જાયે દોનોં અનાર.
અયસી ખલખાલ નહીં પેહનુંગી મેં જીનહાર,
અયસી ચોલીસે આજીઝ રંગીલી રસીલી

છબીલી હુઈ–મેંને,

૮૬

આયે નહીં પ્રાન પ્યારે, કયા હુયે સાજના હમારે.
જીંદગી મેં કીસકે સહારે, ઓ સખીરી—આયે.
નાકારી જીંદગી કોન કામકી હે,
કીસકો હાલ સુનાઇયે, પ્રીતમ કહાં પાઇયે,
લીખીયે જો પાતી પીયા પાસ .
બીરહા મારે કારી, મોરે જીયામેં કટારી,
છાઇ બડી બેજારી, નયનોંસે નીર રહે જારી,
કાહે આયે નહીં આવન—હારે—આયે.

(રામ લીલા.)

૮૭

પઢો હરનામ અય મયના, અચલ હો–જાયેગા પીંજરા,
નીકમ્મા હો ગયા જીસ રોજ કીસ કામ આયેગા પીંજરા.
પખેરૂ લા–મકાંકે તુમ પડે હો આકે પીજરેમેં,
કહાંતક કેદ ઝીલોગે કહાંતક ભાયેગા પીંજરા.
હવા અયસી ચલેગી કોઇ દમ અયવાને આલમમેં,
ન રેહને પાયેગી મયના ન રેહને પાયેગા પીંજરા.
કીસી દીન આકે સૈયાદે અજલ જબ જાલ ડાલેગા,
સુવા ઉઠ જાયેગા ખાલી પડા" રેહ જાયેગા પીંજરા—પઢો.

(ભીકમ બિલાસ.)

८८

સાંવલીયા ગીરધારીરે બાંકો છયલ,
ઠાડો હય બનવારી તમવારો દઇ મોરારે;
લાગરવા રોકે ગયલ—સાંવલીયા.
હાં પનીયા ભરનકો મેં જમનાજી ચલીરે,
ગાગરીયા મોરી તોડીરે, કર મોસે ઝકઝોરી;
બરા જોરે દેખે સયલ—સાંવલીયા.

(અમૃત.)

८૯

મત મારો તમનચા હવેલીમેં—મત.
સોનેકી થલીયામેં ભોજન પીરોસું,
હમરે ખવૈયા બરેલીમે—મત મારો.
પાનીકે બદલેમેં કેવડા પીલાઉં,
હમરે પીવૈયા બરેલીમેં—મત.
ચુનચુન કલીયાં મેં સેજીયા બીછાઉં,
પાંચ પાનકા બીડા બનાઉં
હમરે ખવૈયા બરેલીમેં—મત મારો.

૯૦

મેં હું આશીક તેરા તુઝપે શયદા હુવા,
તેરા શોહરા હુવા હે જમાનેમેં—
દેદો એસા અય જાન, પસ જોબનકા દાન,
કેહના મેરા લો માન.

તુઝે ક્યા મીલેગા જાનાં સતાનેમેં—
નાવકને તેરે સયેદ ન છોડા જમાનેમેં,
તડપે હે મુર્ગ કીબલા નુમા આશીયાનેમેં.
તેરી તીરછી નઝર, ગઇ દીલમેં ઉતર,
અરે ઓ બે ખબર,
લીયા દીલ હે મેરા એક નીશાનેમેં—

૯૧

હમ બાંકે યાર છેલાપે વારી વારી જાઇંગે,
વારી વારી જાઇંગે સેજીયા બીછાઇંગે—હમ.
યાર મેરા છોટા, સૈયાં મેરા ખોટા,
સુરત વાકી દેખેસે જીયા સુખ પાયેરે—હમ,
પ્યારી મોરી બોલી, સુરત મોરી ભોલી,
મોરે બારે જોબનવાપે મન લલચાયરે—હમ.

૯૨

ઇશ્કમેં હરદમ નીભાના હોગા.
નાજ કીસીકા ઉઠાના હોગા,—ઇશ્કમેં.
બેઠકે બાહમ બઝમે તારબમેં,
હંસના હોગા હંસાના હોગા—ઇશ્કમેં
ભર ભરકે ઉલફતકે સાગર પ્યારી,
પીના હોગા પીલાના હોગા—ઇશ્કમેં.
અફસુંકે હમરાહ સેજોંપેં પ્યારી,
સોના હોગા સુલાના હોગા—ઇશ્કમેં,

૯૩

પ્યારે તેરી પ્યારી શાન, તુઝપે ફીદા મેરી જાન,
બાતોમેં દીલદારી, નયના હે મતવારી,
જાદુ ભરી સારી, સયન બાન—તુઝપે.
ઝુલ્ફ કે ઇશ્કને જીના મુઝે જંજાલ કીયા,
તેરી રફ્તારને ઝાલીમ મુઝે પામાલ કીયા.
જીકો લુભાતી હે આન બાન, તુઝમેં નીરાલી હે જાન શાન,
પ્યારા તુ લાસાની એ ગુમાન—તુઝપે.

(નાજાં)

૯૪

ઉઠો અય મેરે પ્યારે, છુપ ગયે તારે,
રેન ગઇ સબ ભોર ભઇ અબ, ઉઠો પ્યારે હમારે—છુપ.
સયેર કરો ગુલશનકી દેખો, ફુલ ખીલે હેં ન્યારે—છુપ.
ઉઠો મુઝે છાતીસે લગાઓ, બેઠી હું મેં મન મારે—છુપ.

૯૫

અજી વાહ વાજી બાંકે જવાન,
બનકે બોલે નાદાન, કાટે ચોરોંકે કાન,
બડે ચલતે હો પેહલુ બદલતે વાહજી વાહ—
અજી વાહ વાહજી.

શેર કોઇ મારે, દીલેર કોઇ મારે,
હાથી મદમાતીકી લે કોઇ જાન;
તુમ મારો ચીડીયાં, કહીં તેડીયાં,
કહીં કીડીયાં મકરીયાં જી હાં;
બડે પેહલવાન—અજી વાહ વાજી બાંકે જવાન.

૯૬

ત્યાગ કરો માયા તજો સંસાર,
તજો સંસાર ભજો કીરતાર—ત્યાગ.
સંગ ન આયે સાથ ન જાયે,
જુટ હે સવદા યેહ જુટા બાજાર—ત્યાગ.
અંતકો ફુટે દેહ યેહ છુટે,
કાંચકી કાયાસે રેહના હુશીયાર—ત્યાગ.

(રામ લીલા.)

૯૭

જોબન બાલારે સાજનવા ચલે કીસપે
તડપતી છોડ,
અબ અખીયનમેં નીંદ ન આવે,
જાઓ નહીં મોંહ મોડ—જોબન.
મુઝે લપટો નહાર, નહીં આવે કરાર,
રહું જારો નજાર,
લગે અશકોંકા તાર, ગમે દુરીસે હાર,
જાઉં જેરે મજાર,
દેકે આહો નાલે ચલે કીસપે તડપતી છોડ—જોબન.

(અમૃત.)

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો

ભાગ ૩ જો.

૯૮

છે જનપાળક ટાળક દુખનો, કુલ પૃથ્વીમાં તું એકલો,
જ્યાં જોઇએ ત્યાં તારૂ નામ, નહીં કોઇ તુજવણુ
ખાલી ઠામ,
સર્વેને આપે આરામ, ગુપ્ત રહી તું એકલો—છે જન.
વીસરી તુજને જે પાપ કરે, નહી બીક ધરે તુજ સાર,
જન જેવું કૃત્ય કરશે જે, અંતે ફળ મેળવશે તે,
એવો તારો નિયમ છે, તુજ મહીમા ગાઇયે કેટલો—છે જન.
ઓ દયાળુ છે માયાળુ, ભક્તાધીન કૃપાળુ,
અંતર જામી અવિચળ નામી, તુજ રચનામાં નહીં ખામી,
દીસેછે સૌને બહુનામી, તોપણુ તું છે એકલો—છે જન.

૯૯

પ્યારા વિના પડે ન ચેન ક્યાંઇ રે.
રહે છે દીલનું દરદ દીલમાં દબાઇ સમાઇ—પ્યારા.
લાગી મુજ લગની ત્યાંહી, પ્રાણુ વિના પીંજર માંહી,
ટાઢું કરે કોણુ બળતા જળતા તનડાને ધાઇ,
કલપી કલપી વિલપી હારી હાઇ—પ્યારા.

(સૌભાગ્ય સુંદરી)

૧૦૦

કહે નેહ દીન જાયેરે વાલા વિના,
દીલમાં કંઇ કંઇ થાયેરે—વાલા વિના.
સેજમાં સુતાં નીંદન આવેરે, ભોજનીયાં
તો જરા ન ભાવેરે.
સ્વપ્ના માંહી સતાવેરે—વાલા.
પ્રેમની પીડા તે કોઇ નજાણે, જેને કહીયે
તે ગાંડી પ્રમાણે,
બાળે છે અગ્નિ આ ટાણેરે—વાલા.

(રાધા પ્રેમ ભક્તિ.)

૧૦૧

મુઝાવી કાં મને મારે જવાદે કૃષ્ણને દ્વારે,
ખલકનાં ખેલ છે ખોટા, જેવા પાણીનાં પરપોટા,
માથે ભમ મોતનો ધારે, જવાદે કૃષ્ણને દ્વારે.
શીખામણ માનીલે શાણા, મેળવને ભક્તિનાં નાણાં,
ત્રીકમ વિણુ કો નહીં તારે—જવાદે.

(રાધા પ્રેમ ભક્તિ)

૧૦૨

સ્વાર્થની બાજી સાજી, રહે છે હમેશાં રાજી.
જન જગમાં,
માણે પ્રપંચથી વૈભવ મોટા, ખળ વચને ખોટા,
જ્યાં ત્યાં કરે હા હાજી. જન જગમાં.
અધમ જન ઉડાવે મોજ, સજજનને શીર દુખનો બોજ.
રચના અજબ નીરખું રોજ, જગપતિની જગમાં—સ્વાર્થની.

(યોગ કન્યા)

૧૦૩

બની આવાર હું લાચાર, હૈયા હાર વિના,
જેવી જામીની લાગે, ચંદ્રના ચમકાર વિના.
જાણો વહાલા વિના વનિતાની વૃથા જીંદગી,
વાવેલી જેમ વેલી, વૃક્ષના આધાર વિના.
શું કરૂં કોને કહું હાયરે મુઝાઉં છું,
મીલાવે કોણ મારો માનીતો કિરતાર વિના.

(યોગકન્યા)

૧૦૪

તારા સમજો તારૂણી તું મને, સૌથી લાગે વહાલી વહાલી.
વિણ તેડયો તારા મંદીરમાં, જો હું આવ્યો ચાલી—તારા.
વહાલ વિનાનાં વખાણ કરે, તેનું મુખ ન ગમે દીઠું,
પ્રીતલડીનું વાંકુ વચન પણ, લાગે મુજને મીઠું.
તારૂં મુખડું મલકે પલકે પલકે રસ છલકે રઢીયાલી—તારા.
પ્રેમ પાસમાં બંધાયો તે, કેમ શકું હું નાસી,
નાચું છું તું જેમ નચાવે, ભલે કરે જગ હાંસી.
શાને મનહર મારા કામણગારા શરમાવો ગુણશાળી—તારા.

(ભીષ્મપિતામહ)

૧૦૫

સૌ સૌને રૂપાળા માને, એહ જગતની બલિહારી,
રૂપ ગુણની ખરી પરીક્ષા, કરશે કન્યા વરનારી,
મનથા માન્યું તે રૂપાળું, ભલે હોય બીજું ગુણવાળું,

તો પણ સ્વામી જુવે ન સામું, હાંસી કરશે તુચ્છકારી-રૂપ.
રમણી રસીલી રંગ મંડપમાં, હાર અરપશે આવી સમીપમાં,
મહીપતી મોટા મુછ મરડતા, જોના રેહશે ખોંખારી-રૂપ.
અંબા ભૂપ્રતિને દઇ તાળી, શાલ્વ ઉપર કહેશે ગધ્ધવારી,
નિરાશ થઇ સૌ વીલે મુખે, વિદાય થાશે અહંકારી-રૂપ.

(ભિષ્મ પિતામહ)

૧૦૬

હાંહારે સતો સંત સમાગમ મોટો—હાંહારે,
જેનો ત્રિભુવનમાં નહી જોટો જોટોરે—સંતો.
કરવો હરી જન વ્યાપાર, જેમાં કદી ન આવે
તોટો તોટોરે—સંતો.
જગમાં જાયુ તે જાવાનું, કરતા ખળ ખોરંભો
ખોટો ખોટોરે—સંતો.
ધરવું ધ્યાન હરિનું સાચું, એ વિણુ સઘળો
ગરબડ ગોટો ગોટોરે—સંતો.

(સતી અનસુયા)

૧૦૭

ચરણુ કમળ તણી દાસી, હું પતિના ચરણુ કમળ તણી દાસી,
અરસપરસ અમ પ્રેમ હૃદયનો, રાખો અચળ અવિનાશી
—હું પતિના,
સ્વપ્ને ન અન્ય પદાર્થ હું યાચુ, પતિ સેવા મમ દેવત સાચું,
નાથ હૃદય રહો પ્રકાશી—હું પતિના.

ગુણ નિધિ ગુણિયલ શ્રીધર સામી, અંતરનું વર સ્થાન હું પામી,
માત્ર દરશ તણી પ્યાસી—હું પતિના.

(સતી અનસૂયા.)

૧૦૮

ટાળ્યા નહીં ટળે કર્મે લખ્યું તે મળે,
મારા સ્વામી વીધી લખીયા લેખ—ટાળ્યા.
દશરથ બાંધેલ તલાવડી શરવણ પાણીડાં ભરે,
ધર્મ કરતાં થઇ ધાડરે આંધળા ઝુરીરે મરે—ટાળ્યા.
રામ લક્ષ્મણ ચાલ્યા વનમાં સીતા રૂદન કરે.
દુષ્ટ દગે સતી લઇ ગયો પળમાં લંકા બળે,
રાણી વેચી ગુણકા ઘેરે લખ્યું કદી ન ફરે—ટાળ્યા.

(સતી ફુલાંદે.)

૧૦૯

પીઓ શરાબે જામ, પીઓ શરાબે જામ,
તનમાં થાય તકવો દીલને આરામ—પીઓ.
જઇફ પીએ જુવાન થાય, જુવાન પીયે થાય બહાદર
ઠુઠો પીએ તો હાથ લંબાવે, લગડો ભાગે દાદર—પીઓ.
ઓરત પીએ તો મરદ બને, મરદ પીએ નર શેર,
હદમાં પીએ ભલે ભલું છે, નહીં તો કાતેલ ઝેર—પીઓ.

(ખુસરૂ શીરીન.)

૧૧૦

ભજી લેને શ્રી હરી મનવા,—
આઠ પહોર જે રાત દીવસનાં રટીએ હ્રદયે ધરી—
મનવા.

કાચી કાયા ને આ માયા માટીની,
મુકી જાવાનું મરી મરી—મનવા ભજી લેને શ્રીહરી.
માત પીતા સુત દારા કે બંધુ,
સાચું સગું નહીં જરી જરી—મનવા ભજી લેને શ્રીહરી.
મનુષ્ય દેહ આ મોંઘો મુરખ,
મળશે નહી ફરી ફરી—મનવા ભજી લેને શ્રીહરી.
(સત્યનારાયણ.)

૧૧૧

મારૂં નામ ગુલાબ ઉમંગી, મુજ વદન ગુલાબી રંગી,
મળ્યા મન લાયક મુજ સંગી, હું ગુલાબ ને તે ભ્રંગી—મારૂં નામ.
નામ ગુલાબ ગુલાબ રંગી, પેહરૂં ગુલાબી સાડી,
ચોળી બુટાદાર ગુલાબી, જાણે ખીલી ફુલવાડી—મારૂં નામ.
રાજતણી માલીક બનવાની કરૂં સૌપર સરદારી.
મારા રોયા જેહરસીંહને કરાવું તાબેદારી—મારૂં નામ.
(ગુલશને બુલબુલ.)

૧૧૨

લે લાગીરે મનડામાં મુજને પ્રભુજી તણી,
ચંચળ ચીતડું ચોંટયું, કરૂં શું ભણી—લે લાગી.
આનંદ વાધ્યો, પ્રભુ પ્રેમ જાગ્યો.
સંસારી સ્નેહ મેં તો ત્યાગ્યો રે—લે લાગી.
ભવ ભય ભાગ્યો, મન મેલ ત્યાગ્યો,
હ્રદયે રણકારો રામ વાગ્યો રે—લે લાગી.
(પ્રહલાદ)

૧૧૩

હર ફેશનમાં, પોઝીશનમાં, ઓ પશ આઇ એમ
બ્યુટી-ફુલ મેડમ,
જે દેખતા તે સહુ કેહતા, ગુડ ડે બાનુ વેલ કમ,
મૂછાળી મેડમને હરદમ ખુશાં આહાહા હા હા હા.
આઇ ગ્લાસ આંખ ઉપરને માથે વીગ કાળી,
અંમ્બ્રેલા લેડી ફેશનની હાથમાં રૂપાળી,
છે લેડી બુટ પગમાં ને વોચ ખંસે વાલી,
મોંપર લગાવ્યો પાઉડર ગાલે લગાની લાલી.
(જે દેખતા તે કેહતા જુઓ કાળી મડમ ચાલી)
હું અલબેલી, નાર નવેલી, સુધરેલી કહેવાઉ,
બલીહારી જાઉં—
(બોલતો કાગળ)

ઉસ્તાદી ગાયનો ચુંટન તથા શેઅરો વગેરે ભાગ ૪ થો

ઇમ્હ ૧૧૪

કયા મેં કહું કયા તુ હે, જો કુછ હે બસ તુ હે,
આલમમેં ખુદા તુ હે, માઅ-બુદ મેરા તુ હે.
હયરાં વ પરેશાં હું, ગમનાક હું ગીરીયાં હું.

મેં તાબે ફરમાન હું, માબ-બુદ મેરા તુ હે.
યે આરઝુ હે મેરી, અબ દેખું મેં ખુશહાલી.
કર ચશ્મ ઈનાયતકી, માબ-બુદ મેરા તુ હે.
જો રંજ હો સેહતા હું, ધુનમેં તેરી રેહતા હું,
હરદમ પેહી કેહના હું, માબ-બુદ મેરા તુ હે.
આંખોંસે ઉઠા પરદા, દીખલાદે જરા જલવા,
હે વીર્દ તજમ્મુલકા, માબ-બુદ મેરા તુ હે.

દાદરા ૧૧૫

બતહા બારી ચદ્ર સરૂપ નકરી કુફર મીટાને વાલે—
તીમા મસકન અર્શ બસૈયા, ઔઘટ ઘાટ પડી મેરી નૈયા,
તુઝ બીન કોઇ નહીં ખેવૈયા, નૈયા પાર લગાને વાલે—બતહા,
સાવન લાયા અજબ બહાર, રીમ ઝીમ રીમ ઝીમ પડત ફુવાર,
હુરેં ગાવે તેરે મલાર, ઝુલે સહન ચમનમેં ડાલે—બતહા,
અગીયા દીલમેં લગી હે દુની, નગરી હીદકી હે મોરી સુની,
જોગન બનું: રમાઉં ધુની, તેરે દરપર કમલી વાલે—બતહા,
સખીયેં બીછડ ગઇ હેં સગરી, ઢુંડત દોનોં નગરી નગરી.
ભરદે ભરદે મોરી ગગરી, આબે કૌસર પીલાને વાલે—બતહા,
અકબર હીજમેં હે બેચેન, તરપત બીતી સગરી રેન,
તેરે દરસકો તરસેં નેન, અપને ચરનનમેં બુલવાલે—બતહા,

ઠુમરી ૧૧૬

મનહર લીના સુરતીયા દીખાયે કે,
બીયાકુલ કીના મોરલીયા બજાયે કે—મન.

નેહીયા લગાકે બચુહા કીના,
નીકસ ગયે મોહે, બાલા બતાયેકે—મન,
સગરી રેન મોહે તલપત બીતી,
ચયેન ન આઇ હો કરજવા જરાયેકે—મન,
લાખ કહો તુમ્હેં જાને ન દુંગી,
કૈસર પીયા તોરે ધોકેમેં આયેકે—મન,

સેહરા ૧૧૭

રૂયે રૌશનપે બંધે તારે નઝરકા સેહરા,
હો જુદા સબસે મેરે રશ્કે કમરકા સેહરા.
હો મુબારક તુમ્હેં માં-બાપ પીસરકી શાદી,
અયેશ દીખલાયે સદા નુરે નઝરકા સેહરા.
ફઝલે ખાલીકસે યે શાદીકી ઘડી આઇ હે,
હો મુબારક તુમ્હેં અબ લખ્તે જીગરકા સેહરા.
રૂયે તાબાંપે હુવા ચાંદકા ધોકા સબકો,
મોહસે નૌશાકે ઝરે બઝમ જો સરકા સેહરા.
બઢકે યુસુફસે ખુદાયા હો યે દુન્યામે અઝીઝ,
સુર મયે ચશ્મ બને અહલે નઝરકા સેહરા.
અહલે જૌહર હેં કયા દેખલેં આકર હમદમ,
બે-બહા લાયા હું મેં લાલો ગૌહરકા સેહરા.

બીહાગ ૧૧૮

રૂમ ઝુમ બાદલી બેરનીયા,
બરદે મોરી ગાગરીયા—રૂમ ઝુમ.

કયસી ધરસે બાહેર નીકસું.
બુંદ ભીજાવે જોબનીયા—રૂમ ઝુમ.
બીરહન સબતો મીલી પીયાસે,
દેખ બનું મેં બાવરીયા—રૂમ ઝુમ.
ફીરોઝ પીયા અટકાયો બીદેસે,
ઉલટે નદીયન પતી ઘેરી યા—રૂમ ઝુમ.

મુલતાની-પદ ૧૧૯

તમથી લાગી પ્રીત, વહાલા મારી તમથી લાગી પ્રીત.
મજે લગાડી ગરદન મારી, કયા ગામની રીત,
કઇ એવડી ચુક પડી કે, ફર્યું તમારૂં ચીત—તમથી.
તમ વિન ભોજન કેમરે ભાવે, રહી શું કરૂં મંડીત,
તમ વિયોગ અંતર કોરે જેમ, લોખંડ ખાએ કીટ—તમથી.
મીણ સમાન જે હૈડું તમારૂં, કીધું અરજથી અજીત,
હાથ જોડી હું વિનતી કરૂં છું, કેમ કરો છો જીત—તમથી.
પતિ વિના જગમાં જીવતર જાણે, પાયા વિનાની ભીંત,
ફીરોજ સ્વામી મેળી ગયા છો, આંસુ વહે છે નીત—તમથી.

દાદરા ૮૨૧

સાંવરીયા મન ભાયોરી, બાંકો યાર—સાંવરીયા.
કાબેમેં બસા મદીનેમેં મુસા,
તુરપર રૂપ દીખાયોની, બાંકો યાર—સાંવરીયા.
કાહુમેં હસરત કાહુમેં ઇશરત,
આપહીમેં આપ સમાયોરી, બાંકો યાર—સાંવરીયા.

તનમેં મનમેં ઇન નયનનમેં,
હીરદે બીચ સમાયોરી, બાંકો યાર—સાંવરીયા.
પીયા જાત હે દીલ તડપત હે,
દરસનમેં કોન દીખાયોરી, બાંકો યાર—સાંવરીયા.
લાખ કહી વાને એક ન માની,
સમઝ સમઝ પચતાયોરી, બાંકો યાર—સાંવરીયા.

પીલુ-કેહેરવા ૧૨૧

લાખનમેં ગારી દે ગયો દીલાય ગયોરે,
અયસી સેજરીયાપે ન જઇયો બાલમ—લાખનમેં.
જાલીકી કુરતી બનતકી અંગીયા,
મોરા ગોરા બદન કુમલાય ગયોરે—લાખનમેં.
સોતીથી મેં રંગ મેહલમેં,
સોતીકો આન જગાય ગયોરે—લાખનમેં.

દાદરા ૧૨૨

અરશે બરી તેરા દરબાર, દોનોં જહાં તેરે મતવાલે—
શયતાન હોગયા ખસ્તા કમરસા, તરસા ખુતોંકો ગબરો તરસા,
જબ તુમ આયે પાની બરસા. ભરગયે ચમન ચમનમેં લાલે—અરશે.
દોનોં જહામેં તેરા રાજ, નુરે ખુદાકા સર પર તાજ,
પ્યારે તેરે શબે મેઅરાજ, ખુલગયે સાતોં ફલકકે તાલે—અરશે.
રખના રોજે જઝાં મેં સાથ, મુઝસે ગુનાહ હુયે દીન રાત,
મેરી શરમ હે તેરે હાથ; બીગડી બાત બનાને વાલે—અરશે.

જબસે ઇશ્કકા હે બાજાર, દીલ હે દાગોસે ગુલજાર,
તેરે હીજ્રમેં ગુલે રૂખસાર, પડગયે જાનકે મેરે લાલે—અરશે.
અબ તો દુઆ યેહી હરબાર, હોતા રહે તેરા દીદાર,
કબ હેં બાદશાહોંકા દરકાર, તાજે શાહી શાલ દુશાલે—અરશે.

ખમસા ૧૨૩

ખયરૂલ બશરકે લખતે જીગર ગૌસે પાક હે,
શેરે ખુદાકે નુરે નઝર ગૌસે પાક હેં.
ગુલજારે ફાતીમાકે સમર ગૌસે પાક હેં,
અલ્લાહભી ઉધર હે જીધર ગૌસે પાક હે,
કયા ગમ મેરી મદદપે અગર ગૌસે પાક હેં—ખયરૂલ.
દુશ્મન અગર હો દર પયે ઇજા હુવા કરે,
આદાયે બદ સીગાલસે મેરી બલા ડરે,
મેં હુ મુરીદ ઉનકા મેરા કોઇ કયા કરે,
હામી મેરે શફીક મેરે દાદ-રસ મેરે,
હેં ઇસ તરફ રસુલ ઉધર ગૌસે પાક હે—ખયરૂલ
મુઝકો વસીલા આપકા કાફી હે દસ્તગીર,
શારેઅ દીને મુસ-તફવીકે માહે મુનીર.
હેં આપ પેશવાયે વલી ઓર બે-નઝીર,
દામન કભી ન છોડુંગા આપકા અય પીર,
મેરી મદદપે શામો સહર ગૌસે પાક હેં—ખયરૂલ.
લાલો ગૌહર નીસાર કરેં જીસમો ધર ફીદા,
કરતેહેં ઉનકે નામપર જાનો જીગર ફીદા.

આજે ગુલામ આપસે હું કરતે હેં બાર પીદા,
દીન રાત કરતેહેં શમસો કમેર પીદા.
અલ્લાહકે દુલારે મેરે એેસે પાક હેં—પયરૂલ.
ખટકા ન કપકા ન હે મુનકર નકીરકા,
મુજકો ભરોસા હમેં હે દસ્તગીરકા.
તાલીબ હું જરકા ન તાજે સરીરકા,
ઇસહાક હું ગુલામ તો અબ દસ્તગીરકા.
જીબ્રીલ પાસબાને દરે એેસે પાક હેં—પયરૂલ.

પુરબી ૧૨૪

હાથ જોડ પ્યારે બીનતી કરત હું આજા હમરે ઓરરે,
તુમ બીન નીસદીન કલ ન પડતહે તડપતહે જીયા મોરરે.
ઘમંડ ઘુંમડ ઘન ગરજન લાગે મોર મચાવત શોરરે,
રૂમ રૂમ ઝુમ ઝુમ બરસે મેઘવા ચલત પવન ઝકોરરે.
રાધે લાલ તોરે પૈયાં પડતહું ચેતો હમરી ઓરરે,
ગમમેં તેહારે તરપત બીતત ધડકત હે જીયા મોરરે.

પદ ૧૨૫

તેં મને માયા લગાડીરે જંગલના જોગી—તેં.
મારે આંગણે વહાલા તુળસીનું ઝાડ છેરે,
પુંજા કરવામાં મારૂં ધ્યાનરે,—જંગલનાં જોગી.
આણી કોરે ગંગા વહાલા, પેલી કોરે જમના,
તુળસી માળામાં મારૂં ધ્યાનરે,—જંગલના જોગી.

સોનાની સાંકળીઓ વહાલા, રૂપાની માંદળીઆ,
તુળસી માળામાં મારૂં ધ્યાનરે—જંગલના જોગી.

ઠુમરી ૧૦૬

ડોલેરે જોબન મદમાતી ગુજરીયા
હાથ લીયે દુધકી મગરીયા—ડોલેરે.
એંડીરે બેડી ફીરત કુંજનમેં,
સર પર ઓઢે લાલ ચુંદરીયા—ડોલેરે.
જોબન થા જબ રૂપ થા ગાહક થે સબ લોગ,
જોબન રતન ગુમાયે કે બાત ન પુછે કોઇ,
જોબન પરસે વારકે કુછ તો કરો ખયરાત,
જોબન ચુંહી જાયેગા જયસે ચોરી હોગઇ રાત—ડોલેરે.

ભજન ૧૨૭

નામ જપે તોરા સારી નગરીયા,
ખોજત હે કુલ જગકી નજરીયા—નામ જપે
તોરી દયાકી આસ હે સબકો,
લેત હો તુમહી સબકી ખબરીયા—નામ.
યાદ સે હરકી ચુકો ન સાધુ,
સુની પડે ના તનકી કોટડીયા—નામ.
તોરે સીવા પરભુ કોન સંભાલે,
સરપે હે પાપકી ભારી ગગરીયા—નામ.
દરશન વાંકો ભયો ના તજમ્મુલ,
બીત ગઇ મોરી સારી ઉમરીયા—નામ.

ભેરવી ૧૨૮

વહીં જારે કનહાઇ જહાં સારી રેન ગંવાઇ,
બાર બાર મોરા માથા પકડા સરકી સોગંદ ખાઇ.
પાઉં પલંગીયાપે ધરન નદુંગી લુંગી મુચલકા લીખાઇ.
પીયા તુમતો હરજાઈ, વહીં જારે કનહાઇ—
માનત નાહીં સીખ બડનકી મીલે ન તુમકો ભલાઈ,
જાઓ તો જાઓ નહી કેહદુંગી નનદીસે ખુલ જાયેગી
સારી કલાઈ—વહીં જારે.

કુમરી ૧૨૯

અનાડી મોરી અંગીયા ફાડ દીની સારી,—
છતીયાં મોરી નંગી હુઇ જાયે,
અબ દેખેગી ખલકત સારી—અનાડી.
સૈયાં જો દેખે તો કરેગા લડાઇ,
ઓર દેગા સો સો ગારી.—અનાડી.
મુસા પીયા તોહે લાજ ન આવત,
અબ તાઅને દેત હે હર નારી—અનાડી.

ચુરન. ૧૩૦

મેં હું બનારસસે આયા, ચુરન તરેહ તરેહકી લાયા,
જીસને થોડીસીભી ખાયા, ઉસકી અમર હોગઈ કાયા.
જો કોઇ તેરા ચુરન ખાવે, ઉસકો બીમારી જલદી આવે,
પલેગ આકર મોહ દીખલાવે, સીધા સોનાપુરમાં જાવે.

ચુરન મેરા હે પુર જોશ, બીમાર ખાવે ઉસકો આવે હોશ,
જરા દીલમેં તુ કરલે સોચ, ખાનેવાલા હોગા ચુસ્ત.
તેરા ચુરન જો કોઇ ખાવે, વોહ તો ચીખેં મારતા આવે,
જોકે સબમેં શોર મચાવે, ફીર કોઈ તેરે પાસ ન આવે.
મેરા ચુરન લાલમ-લાલ, ખાવે ઉસકો ખુશ જમાલ,
તાકત આવે બે-મીસાલ દેખલે ઉસ્તાદોંકા કમાલ.
ચુરનવાલે તુ કંગાલ, તુજકો જરા નહીં હે ખ્યાલ.
હોશ અપના અબ તુ સંભાલ, અપના ચુરન પાનીમેં ડાલ.
મેરા ચુરન હે અનમોલ, ઇસકો શક્કર મીસરીમેં ઘોલ,
દીલકા દુર હોવે હોલ, ઇસકો સાથ મોતીયોંકે તોલ.
ચુરનવાલે તુ અબ મત બોલ, રખ તુ અપને સરપે ઢોલ,
તેરા ચુરન હે યા બોલ, ઇસકો ગોબરમેં તુ ઘોલ.
મેરા ચુરન હે વોહ ભાઇ જીસમેં છપ્પન પડી દવાઇ,
બડી મુશ્કીલસે મેંને બનાઇ, યે હે ચુરન મેરી મીઠાઇ.
ચુરનવાલા તુહે કસાઇ, તુઝે જરા શરમ ન આઇ,
જીસકો ચુરન તુને ખીલાઇ, ઉસકે મોંહ પર ગરમી આઇ.

અફ્યુનકી બહાર ૧૩૧

અફ્યુન પ્યારી તુહી તુહી હે, જાન હમારી તુહી તુહી હે.
ખોટી ભગ હે ખોટા ગાંજા, ખરી સબસે ન્યારી તુહી તુહી હે.
ખાકર જીસને છોડ દી તુઝકો, ઉસકી ખારી તુહી તુહી હે,
તુહી મદદ હે તુહી કુસુંબા, ચંડુભી પ્યારી તુહી તુહી હે.
ગાફીલ હેં વોહ જો ખાવે ન તુજકો સચ્ચી હુશીયારી તુહી તુહી હે.

અશઆર ૧૩૨

હરેક ચશ્મ-જદ જર્રા ચશ્મે ખુદા હે,
જો તુ કર રહા હે વોહ સબ દેખતા હે.
અગર બચ સકે ઇન નીગાહોંસે ઉસકી,
તો કરલે વોહ જો કુછ તેરા મુદ-દઆ હે.

જો કે ઇસ દુન્યામેં હે અલ્લાહકો ભુલા હુવા,
વોહ અગર સરદારે આલમભી હુવા તો કયા હુવા.
ચાર દીનકે વાસ્તે બરતર હુવા બાલા હુવા,
ખાકકા પુતલા થા આખીર ખાકકા તોદા હુવા.
એક દીન સારી બડાઇ ખાકમેં મીલ-જાયેગી,
આયેગી તો ઇબાદતહી ખુદાકી કામ આયેગી.

ઇનસાન બાત બોલે તો ધ્યાન કરકે બોલે,
મોકા મહલ અદબકી પેહછાન કરકે બોલે.
ઇનસાન રાસ્તીકા જબ ધ્યાન કરકે બોલે,
તો જાનકોભી અપની કુરબાન કરકે બોલે.

કઝા જીનકે સર આતી હે વોહ હુજ્જત કરકે મરતેં હેં,
બડોંસે છોટી મતવાલે અદાવત કરકે મરતે હેં.

જો જોર-આવર હેં ઇસ આલમમેં વોહ કયા કર નહીં સકતે,
જો આદીલ હેં કભી વોહ અદલ ઝુલ્મ કર નહીં સકતે.

બે દલીલ ઇનસાનમેં હીમ્મત જરા આતી નહીં.
પાની બાદલમેં નહો જબતક ઘટા આતી નહીં.

એક નયન અયસા હે જો પલભર બંદ નહીં સોતા હે,
એક કાન અયસાભી હે જો પલભર બંદ નહીં હોતા હે.
એક હાથ અયસાભી હે જો ગીરતેકો ટેકા દેતા હે,
એક પ્યાર અયસાભી હે જો સબકો ગલે લગા લેતા હે.

ચાહ દોનોં સીમ્ત હો તો હે મઝા અતલસકા ટાટ,
દર્દ સચ્ચા હો તો જામે જમસે અછ્છા ટીનપાટ.

મેરા મન્નો સલવા તો નાને જવીં હે,
મેરે ખાને નેઅમતકી પરવા નહીં હે.
હે તકીયા વફા ઓર ઇમાંપે જીનકા,
ઉન્હેં ફરશી મખમલ યેહ ફરશી જમીં હે,

પ્રીતમેં હમ તો પ્રાન હારે હેં,
ચયેન આરામ સબ બીસારે હેં.
હમ મદદ દેં અગર તુમ્હેં તો ફીર,
તુમ હમારે હો હમ તુમ્હારે હેં.

જગકે રૂઠેસે કયા હોગા અગર મેરા કીરતાર ન રૂઠે
સબ રૂઠે તો રૂઠે મુઝસે મેરા સરજન–હાર ન રૂઠે.

જહાં શાદી હે માતમકા વહીં ચરચાભી હોતા હે,
અગર ચૌથી હુઇ તો એક દીન તીજાભી હોતા હે.

જુલ્ફકે ઇશ્કને જીના મુઝે જંજાલ કીયા,
તેરી રફ્તારને ઝાલીમ મુઝે પામાલ કીયા.

બહોત દુન્યાસે ઉલફત કી મગર યે બેવફા પાઇ,
ભરી ચાલો ચલનમેં લાખ લાખ ઇસકે દગા પાઇ.
જરો માલ ઓર સુરૂરો અયેશ સબ ચલતી હવા પાઇ,
યહાં હર શયકી હસ્તીમેં છુપી આખીર ફના પાઇ.
નહીં કુછ દોસતો ઇકબાલ સબ ધોકેકી બાજી હે,
કમીની હે યે દુનીયા કામ ઇસકા પીતના સાજી હે.

ઝાયે કરો એક કોડી ન હરગીજ ચાહો જો દરજા તવ ગરકા,
ચાહે તો દુન્યા ગારત હો પર પાસ રખો તુમ નીત જરકા.
કતરા કતરા જમા કરો તો દરીયા હો જાયે ઘરકા,
બેઠકે જરકી કીશ્તીમેં ફીર દેખો તમાશા હર હરકા.
કોઇ કહે ઓ અમીર સાહેબ કોઇ કહે સરદાર;
કોઇ કહે ઓ મેરે મુરબ્બી કોઇ કહે મુખતાર.

સંસારમેં જીતની નાર હેં સબ,
જુઠી હોભી મક્કાર હેં સબ,
ઝાહીરમેં ખીલી ગુલઝાર હેં સબ,
પર ફુલ નહીં યે ખાર હેં સબ.

અગની, જલ, મુંરખ, સાંપ, ત્રીયા,
ઇન પાંચસે દુર રહે તો ભલા,
જો ઇન પાંચોસે બહોત મીલા,
વોહ બેશક એક દીન નસ્ટ હુવા,

જબકે ઉલટી ચાલ હોતી હે તકદીરકી,
કુછ નહીં ચલતી હીલા તબ તદબીરકી.
હે હીરાસા દેખકે વોહ ચોબે ખુશ્કકા,
મીસ્લે બાજી જીરકે આગે જબ્ઁથી શમશીરકી.
બેગાને બેશ હોતે હેં ઓર દોસ્ત સબ અદુ,
ફીરોજ ખંદગી હોતી હે તબ દસ્તગીરકી.

લડે જગમેં રીપાહ ઔર નામ હે સરદારકા,
કજાસે મરગયે ઔર નામ હે આજારકા.
અયેબ હે ખાનદાંકા હો અગર એક બદ ખિસાલ,
આમીલ ગર બેદાદ હો બદનામ હે સરકારકા,
અગર ચૌજોર હો બેએબ ઉસે કુછ નહી હાસીલ,
જુબ્હા કરતા હે જોહર ઓર નામ હે તલવારકા.

હીજમેં લાખ હસીનોંકા ગીલા કરતે હેં,
વસ્લ હોતેહી ફરામોશ જફા કરતેહેં,
સામને ચેહરા હસીનોંકા જબ આજાતા હે,
કુછ નહીં મોંહસે નીકલતા હે તકા કરતે હેં,

ૐ

ફનાકા જામ કરના નોશં હર બખ્તે બેશરમેં હે,
બશર દારે ફનામેં આનકર ગોયા સફરમેં હે.
ફનાકા દાગ દૈરાંને કઝા શમ્સો કમરમેં હે,
સમરમેં શાખમેં જી–રૂહમેં સંગો હજરમેં હે.
કીસીને સચ કહા હે જો નઝરમેં હે ગુજરમેં હે,
મગર રખ આસ દમકી સાંસ જીસ દમતક જીગરમેં હે.

આશીકસેહી માશુકોને દુન્યામેં હે ચાહત પાઈ,
બુલબુલ સેહી ફુલોંને હે ગુલઝારોંમેં રંગત પાઇ.
મેહફીલમેં ફાનુસોનેભી પરવાનોસે જીનત પાઈ,
જી દે–ડાલા ભંવરોંને જબ કલીયોમેં હે લજજત પાઈ.

ખુદાસે ઝાલીમ ડરકે ચલ કયા મોંહ બતાયેગા,
જબ રૂબરૂ મુનસીફકે ઇનસાફ પાયેગા,

બ વક્તે મુશ્કીલો સખ્તી અઝીઝો સબ્ર આલા હે,
સભોકો ચરખે ગરદુને યકીં ગરદીશમેં ડાલા હે.
સરદો ગર્મ જમાનેકા તો ઇનકીલાબ યે હે ઝાહીર,
દીન બાદ રાત હોતી હે અંધેરી બાદ ઉજાલા હે.

યેહ દુન્યા નકશ પાની પર હે યાહે ખેલ પાનીમેં,
રહો ઇસ તોરસે દુન્યામેં જયસે તેલ પાનીમેં.

લગી મરને કોઈ કુમરી તો કયા શમશાદસે મતલબ,
બ-વકતે નઝેઅ કયા બુલબુલકો ગુલકી યાદસે મતલબ.
હર એકસે વકતે રાહતકે તો મતલબ રખ્ખે હે ઇનસાન,
ન જીકો અપને રાહત હો તો કયા ઓલાદસે મતલબ.

ઉન્હેંહી તુમ નેક યારો જાનો, જો હોવેં હીસ્સા પરાયે ગમમેં,
કે ઇસ જમાનેમેં મર રહા હે હરએક બશર અપને અપને દમમેં.
વોહ જીતે જીકે હેં યાર સારે, જો મોંહસે કેહતે હે આવો પ્યારે,
મગર દીલી યાર તો વોહી હે જો બાદે મર્ગ અપને હો અલમમે,

બેશક ઇનસાનકો ઇનસાંકી મદદ લાજીમ હે.
નેક હો જો ઉસે નેકીકી સનદ લાજીમ હે,

જર રયે રેગકો વોહ ગૌહરે નાયાબ કરે,
વોહ અગર ચાહે તો આતશ-કદેકો આબ કરે,
તો-દયે બર્ફકે એક લમહેમેં સયલાબ કરે,
દીલ શીકસ્તોકો વોહ ચાહે તો ઝફર યાબ કરે.

દસ્તો પાસે હેં જો મહરૂમ સંભલતે દેખે,
હમને ડુબે હુવે બેડેભી ઉછલતે દેખે.

તમામ શુદ.